

IZHAJA VSAK DAN

Več ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Razpisne številke se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih obkarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Bežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvd. (10 stot.)

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 meseca 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 2-20, za pol leta Kron 2-80.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON II 11-57.

Avstrija in Srbija.

Komaj je minul dober mesec, ko so balkanske države proglasile mobilizacijo svojih armad in že leži Turčija srta v prah: njene armade so razpršene, pomandrane, potepane, uničene. Prava vojna se mora smatrati za dovršeno; to, kar se bo vršilo zaneprej, bodo le še zaključne epizode.

Zato se je pa že začela diplomatska vojna. Velesile bi hotele posredovati, Turčija jih je tudi že prosila za posredovanje, a balkanske zaveznice nočejo ničesar čuti o tem. Balkavska zveza je začela vojno brez velesil in bo bržkone tudi mir sklepala brez njih.

Sicer pa tudi ni čisto nič čudnega, če male balkanske države nimajo nikakega respektu pred velesilami, ki so popolnoma neodine in razorane med seboj. Ta razornost gre tako daleč, da se niso mogle zediniti niti za formulo, ki naj bi služila v podlogo za posredovanje in sklep miru. Francoski ministriški predsednik Poincaré je predlagal, naj se velesile izjavijo za posredovanje na podlagi popolnega desinteresa, to je, da ne iščejo pri tem nikakih koristi zase. To formulo sta sprejeli Anglija in Rusija, a odklonila jo je Avstrija. S tem je hotela Avstrija izjaviti, da hoče pri delitvi Turčije tudi ona imeti svoj delež, pa naj bo že v čem ali drugi obliki. Sicer izjavljajo naši vodilni diplomatični krogi, da Avstrija ne išče na Balkanu nikakih novih ozemelj, pač pa, da mora tam čuvati svoje gospodarske in politične interese. Zato zahtevajo predvsem od Srbije jamstva, da ti interesi ne bodo ogroženi.

Oglejmo si najprej, v čem obstoje ti gospodarski interesi Avstrije na Balkanu!

Avstrija je bila do najnovjših časov glavni dobavitelj Srbije za industrijske izdelke na eni ter glavni odjemalec za srbsko živino na drugi strani. Obenem je Avstrija računala na dogradnjo železnice Uvac-Mitrovica (preko Novega Pazarja), s čimer bi došla direktno zvezo s Solunom. Ta zveza je mišljena ravnotako (in še preje), če preide Novipazar v srbsko last, pri čemer bi pa seveda Srbija mogla s svojimi tarifi ovirati avstrijski promet. Srbija hoče imeti tudi svoj dohodek od Jadranskega morja in zato zahteva Drač v Albaniji. Umeje se, da bi Srbija to črko takoj zvezala z notranjostjo po železnici. S tem bi dobila Srbija svobodno pot, da bi bila povsem neodvisna od Avstrije, kar bi moglo biti tel seveda v veliko škodo (a ne moralol) Na eni strani bi bil že naravni promet po tej novi železnici sam na sebi v veliko škodo avstrijski trgovini — tako računajo namreč avstrijski vodilni krogi — po drugi strani bi pa Srbija mogla z visoko carino zapirati svoje meje avstrijskim industrijskim izdelkom. Zito noče Avstrija nikakor dopustiti, da bi Srbija dobila kako luko v Jadranskem, dočim je pripravljena jej dovoliti kako luko Egejskem morju. Obenem pa zahteva Avstrija od Srbije, da sklene z njo neodpovedno carinsko pogodbo.

To bi bili gospodarski interesi in naša, kakor jih misli čuvati naša diplomacija.

Drugo so politični interesi. Avstrija se boji, da bi jej povečana Srbija utegnula nekakega lepega dne odtrgati Bosno in Hercegovino, pa morda še kaj na vrh. Zato zahteva od Srbije, da sklene z njo neodpovedno vojaško konvencijo, to je, da stopi z njo v stalno zvezo.

Ker avstrijski diplomatični krogi trdovratno molče o svojih zahtevah, seveda tudi ni možno znati, koliko resnice je na goril navedenih kombinacijah. Po vsem tem, kar se more sklepati iz raznih očividno inspiriranih izjav v listih, ki so v stikih z vladnimi krogi, pa se more priti do zaključka, da bo Avstrija stavila Srbiji goriojmenjeni zahtevi, katerih Srbija gotovo ne sprejme.

Zato nastaja vprašanje: Kaj potem? Ali bo hotela Avstrija z orožjem v roki prisiliti Srbijo v carinsko in vojaško zvezo? V tem slučaju Avstrija ne bi imela več opraviti le s Srbijo, temveč tudi z vsi triplen-tento, to je: Francijo, Rusijo in Anglijo, kar je že dovolj jasno povedal pariški „Temps“ in kar je tudi jasno razvidno iz Avstrijski skrajno sovražne pisave ruskih in detoma tudi angleških listov.

Priznati je treba brez druzega, da je avstrijska diplomacija z dogodki, ki se sedaj razvijajo na Balkanu, doživela poraz, ki je huji nego je bila izgubljena vojska leta 1886. Tedaj so vsaj zmage na jugu deloma paralizirale poraz na severu; leto: pa so prišli le udarci eden za drugim. Tu ne pomaga nič. Najpomembnejše, kar more naša diplomacija storiti, je, da se sprizani z dogodki. Z lepa utegne kaj doseči, z grožnjami pa prav ničesar. Ako bo torej stavila kake zahteve, jih bo mogla uveljaviti le z vojno, to pa ne z vojno Avstrije proti Srbiji, temveč z evropsko vojno. Toliko razsodnosti in zdravega človeškega razuma pa prisojamo vendar tudi avstrijskim diplomatom, da se ne bodo spuščali v take aventure.

Zato nam pač ne ostaja drugo, nego da računamo z dejstvi in razmerami, kakor se razvijajo brez naše diplomacije in proti njej.

Povečana Srbija gotovo rada dovoli — to izjavljajo vsi srbski državniki — Avstriji znižano carino za njene industrijske izdelke, ako dobi za to znižano carino za svoje živino in druge poljske pridelke. Avstrija ostane Srbiji tudi v bodoče najbližji sosed, kjer bo torej s svojimi industrijskimi proizvodi pač mogla konkurirati z vsemi drugimi državami. Srbija je že dosedaj pokazala, da je mogla gospodarski izhajati tudi brez Avstrije; v bodoče pa pojde to še lažje in še lepše. Avstrijska diplomacija se bo pač morala udati v misel, da Srbija ni več odvisna od nje ter po tem uravnati svoje postopanje.

Da vidimo, kaj je z avstrijskimi interesi, ki bi trpeli škodo, ko bi Srbija dobila v Jadranskem morju svojo luko, ki bi se potom železnice zvezala z notranjostjo. O kakem ogroževanju avstrijskih gospodarskih interesov tu ne more biti niti govora, pač pa bi avstrijska trgovina (in posebno paroplovstvo) mogla imeti le koristi, ker bi se otvorila njenemu delovanju nova ozemlja — notranja Albanija in Stara Srbija, kjer je

avstrijska trgovina dosedaj razmeroma malo delala.

Za srbsko luko Drač ali Medua in za ledje bi bil Trst glavni dobavitelj. O tem ni niti najmanjšega dvoma. Za Avstrijo je v gospodarskem oziru mnogo bolje, če dobi Srbija luko v Jadranskem morju, nego v Egejskem morju. Sicer dobi Srbija eno in drugo, dobi, ker si vzame kar sama v sporazumu z balkanskimi zaveznicami. Za našo trgovino je pa še vedno bolje, da ima Srbija poleg kake v Egiptskem morju, tudi tako v Jadranskem morju. Srbska luka v Egejskem morju bi naši trgovini in posebno Trstu, precej škodovala, a ona v Jadranskem morju bi to škodo več nego paralizirala. Nočemo tega dalje razvijati, ker leže zaključki na dlan.

Na vsak način pa sledi iz gori navedenega, da nima naša vodilna diplomacija prav nikakih razlogov, da bi v ime omejenih gospodarskih interesov rožljala s sabljo.

Ostajajo torej politični razlogi. Mala Srbija naj veliki Avstriji garantira nedotakljivost njenega ozemlja! To je naravnost smešno, da, to je naravnost žaljivo za tako velesilo.

Toda tudi teh garancij Avstriji ni treba zahtevati. Ona naj gleda da zadovolji jugoslovane, naj odpravi razne izjemne zakone in razmere in naj napravi iz svojih Jugoslovanov svobodne, zadovoljne državljane, da se bodo počutili srečane pod njim okriljem; potem se jej pač ne bo treba bati Srbije. Zadovoljni narodi so najboljši jamstvo za državno celokupnost, dokler pa ne bo zadovoljivosti na znotraj, tudi vse pogodbe na zunaj ne utrdijo kta, ki bi vezal narode na monarhijo!

Nesposobnost avstrijske diplomacije

Potreba velike železne metle.

Naša diplomacija je doživela na Balkanu strašen poraz, ki je po svojih posledicah jednak izgubljeni vojni. Ves svet ve, zava je bila naša diplomacija poražena od tiste diplomacije balkanskih držav, ki jo je ona prva vsikdar smatrala za — malo. Vzroki so v absolutno nezadostni politični in militarni informacijski službi v inozemstvu. Brez vsacega razumevanja so sedeli naši zastopniki po glavnih mestih balkanskih držav.

Tam doli se je pripravljval prevrat vojaške in politične naravi. Naši diplomatje pa niso ničesar videli in ničesar slišali. Niso imeli ne očes in ne ušes imeli so le mnenja, izvajana iz dogodkov v prejšnjih časih. Turčijo so smatrali za močno, ker je leta 1878 in 1897 siljavo vsevala in ker je par nemških oficirjev, angažiranih od Turčije, hvalilo svoje lastno delo. Srbska vojska pa se jim je zdela ničvredna, ker se je leta 1885 — v vojni proti Bolgarski — pokazala slabo. Istotako so sodili slabo o grški vojski, ker je bila v vojni proti Turčiji l. 1897. poražena. Potemtakem je bil za avstrijsko diplomacijo račun kaj jasen: Turki morajo zmagati.

Podobno je računala naša diplomacija v političnem pogledu. Ker je bilo doslej med

balkanskimi državami mnogo rivalitet in nesoglasij, je bila diplomacija uverjena, da ne more priti do balkanske zveze. Take duhovite ideje so bile začetek in konec vse močnosti naših diplomatskih informatorjev na Balkanu pred sedanjo vojno. Za dobljanje tacihi idej pa res niti ni trebalo, da so siljajo plačani funkcionarji na licu mesta: v Carigradu, v Sofiji, v Belemgradu in v Atenah poleg tucatov manjših oficirskih in neficirskih diplomatskih agentov, ki jih krmito po raznih balkanskih gnezdihi. Da so na pr. pred 10 leti koga zaprli tako, da ne bi bil mogel čitati nobenih časopisov in knjig o dogodkih na Balkanu, danes bi imel vendar prav isto sodbo o novi situaciji in bi stavlil isto prognozo, kakor jo je imela naša diplomacija do Lozengrada in Kumanova.

Imajo oči in ne vidijo nič, imajo ušesa in ne slišijo nič — naši cenjeni diplomatje v inozemstvu. To je najgibljivi vzrok sedanjim neveshom Avstrije. A mi se ne moremo v svoje opravičevanje sklicevati niti na to, da nam nesposobnost naših političnih in vojaških poročevalcev ni bila znana. Saj smo doživeli v glasovitem Friedjungovem procesu razkritje sramote, da so bila najtanjaja poročila naših diplomatskih in vojaških zastopnikov v Belemgradu navadna, nerodna, le za lahkovernost, nevednost in brezkritičnost naših diplomatov preračunjene falzifikacije zalupanega srbskega študenta. To je bil migljaj usode. Uvaževali naj bi bili ta migljaj in še veselji naj bi bili, da Friedjungovi dokumenti niso napravili daljne škode. Uvaževali naj bi bili ta migljaj in očistili in reorganizirali naj bi bili temejjito to nesposobno in nezadostno diplomacijo. A kaj se je zgodilo? Grof Aehrenthal — ki bi nas bil, da je dalje živel, se svojo trmo popolnoma ugonobil — je ukrenil nasprotno od tega, da je le jezil par opozicijskih ljudi. Krivce, tedanjí odgovornec v Belemgradu, grof Forgach, je bil — odlikovan in povzdignjen na drugo višje mesto. Na njegovo mesto pa je prišel drug Madjar, g. Ugron, ki ne pozna srbskega jezika in ki je že prej mrzil Srbe. Naravno torej, da je posloval ravno tako slabo kakor njegov prednik.

Na vsej črti je ostalo pri starem in je moralo zato priti do popolnega poloma naše informacijske službe — z razliko le, da so praktične posledice jako žalostne. To pot nas usoda ni več svarila, ampak se je kruto izpolnila. Ali hočemo še poskušati? Siava bo vedno večja. Pri Friedjungovih dokumentih smo le moralčno pogoreli, sedaj pa smo izgubili velik del močnosti za bodočnost. Vsekako pa je zadnji čas, da velika železna metla poseže med naša diplomatska zastopstva, da pridejo na mesta nesposobnih sposobni ljudje, ki jih je najti tudi pri nas. Le iskati jih je treba!

Ojstra uničevalna sodba je to, ali — zaslužena v polni meri. Zaslužena tembolj, ker vse to, kar je povedano tu gori, ni nič novega. Zaano je bilo vse to že davno in vsakomur, ki je opazoval stvari in sledil dogodkom na Balkanu z razumom in ne z birokratično nadutostjo, domišljavostjo in

globol moj! — ga je živahno prekinil Kargačević.

— To je Pavel Štoos — ki že pesmi tiska v „horvatskem jeziku“; — potem Kundek — tudi ta nekaj zlagaja; potem je neki Firholcer — in še jih je — da, tudi neki Petek. Vedno nekaj šepetajo in imajo neke pogovore.

— Daj, pokličí jih semkaj, brate moj! — E, pa dobro, takoj bodo tukaj! — in prijel je dolga krila svoje reverende in stekel po hodniku proti zadnji strani poslojpa.

Za trenutek se je vrnil s štirimi, petimi tovariši. Bill so pred njimi Štoos, Kundek in Firholcer. Ivan ni dotlej poznal nobenega. Simpatična, res lepa in elegantna pojava mladega pesnika Pavla Štoosa ga je osvojila takoj na prvi pogled popolnoma.

— Dovolite, da se objameva! — ga je nagovoril Ivan in ga takoj objel z obema rokama okoli vratu in ga poljubil.

— Vašo krasno pesem — znam na pamet. Hvala vam v imenu vseh rodoljubov!

Štoos je sramežljivo zardel in se nasmehnil, nekoliko v zadregi vzdignil roko do svojega visokega, ozkega čela in nad njim svečtorjavih las v valovitih črtah.

— Prinašava vam novic! — je začel prvi Kargačević in zopet potegnul pismo iz žepa. V tem so prišli mimo njih drugi kleriki in za njimi nekaj predstojnikov.

— Gospodje, predlagam, da gremo v vrt. — Tam smo bolj sami zase — se je oglasil Firholcer. (Dalje.)

PODLISTEK.

Osvit.

Spisal Kaver Šandor Gjalaki. — Prevel A. E.

Kargačević edin se ni udeleževal splošne zabave. Uživaj se samo Hanlno b. žinjo in vsenaprej postrani opazoval njene fine, bele prste. Tupatam se je naravnost začudil, da je sploh mogoče živeti s tako finimi prsti. Vsako toliko se je povpraševal sam pri sebi, kako bi mogel s svojo močno kmetisko roko prijeti te prste, ne da bi jih zdrobil.

Blizna se je že polnoč, ko se je doktorjeva družba vračala v mesto. Ko so šli skozi Mesniška vrata, je Ivan porabil priliko ost, da je v temni slabo razsvetljene veže vložil Madlenino roko in jo pritisnil na usta. Ona mu je pustila roko, ni pa slišnila njegove.

Kotromaničevi so spremili Madleno do njene hiše — in Ivan jej mogel za slovo dvakrat skrivaj poljubiti roko. — Ona mu je glasno voščila srečno pot in rekla nekoliko bolj tihó: — Upam, da se bova kmalu videla!

Drugo jutro pa Ivan ni mogel oditi v Lučevac. Kakor je bilo vedno, je bilo tudi sedaj, je kočijaž opazil šele zadnji čas, da pri kočiji ni vse v redu, in bilo je treba kovača. Zato je morala gospa odgoditi odhod na popoldne.

Ivanu ni bilo neprijetno, da je bil odhod odgoden za nekoliko ur. — Mogel je

tako upati, da bo videl še enkrat Madleno. Zato je takoj, ko je odšel iz hiše, krenil proti Dumičevi hiši v nadi, da jo vidi in jo potem počaka pri doktorici. Mislil je tudi nato, da bi šel kar naravnost k njej, toda izpoznal je takoj, da ne sme storiti tega, ker bi izpostavil Madleno vsakovrstnim ogrovanjem, da prvkrat hodi v njeno hišo, ko soproga ni doma. Vendar pa je zopet kar gorel želje, da bi se sestal z njo in se poslovil prirsčneje in topleje, kakor se je mogel včera.

Ko je prišel pred njeno hišo, je zastore videl že spuščene. — Na razprtem platnu so bile naslikane vsakovrstne romantične pokrajine z viteškimi gradovi, divjimi slapovi — širokimi cestami, s snegom zametenimi, na njih pa ubogi potniki ali muzikantje z bosonogimi otroki. Ivan je z razigranim občutkom gledal te slike na zastorih in jih opazoval skoraj z zavestjo, da skrivajo za seboj njegovo ljubo. Potem pa se je zopet jezil, da se je varal v svojem načrtu.

V tem je prišel Kargačević. — Kaj ti si še tu? Torej nisi odšel? — P. poldne šele — majhna zapreka. — Glej, prava, isreča! Sam bog je hotel, da si ostal tu. Dobil sem pismo iz Budimpešte za naše klerike. Še danes zjutraj moramo v črno šolo. Ti moraš z menoj.

— Kaj ravno moram? — je zategajeno vprašal Ivan, ves še v mislih, kako bi videl Madleno.

— Moraš, se razume! — Kam naj grem jaz sam, in moja beseda tudi ne za-

leže toliko, kakor tvoja. Pojdi, pojdi — greva lahko takoj. Danes nimajo predavanj, bova lahko govorila z večimi.

Ivan se ni več branil. Spomnil se je, da bi bil moral že zdavnaj iti tjakaj in da je pozabil sporočiti pozdrave prijateljev klerikov iz Budimpešte. Izpoznal je, da ga kliče rodoljubna dolžnost, in je premagal svojo silno željo, da bi vsekakor videl Madleno.

Malda gospoda sta kmalu prišla na kaptol. Kargačević je dobro ugenil, da ni predavanj. V veži sta potrkala najprej pri vratari, kjer sta prosila, da naj bi poklical klerika Ivankovića, rojaka Kargačevićevega, tudi iz Slavonije.

Ni dolgo trajalo, da je prišel k njima na hodnik v gornjem nadstropju visok, mršav, na videz jetičen mladenič in reverendi. Njegove prirsčne pozdrave je Kargačević hitro prekinil in prešel takoj „in medias res“. Izvlekel je pismo iz žepa in mu začel razlagati, da piše tovariš iz Budimpešte in po svetu Kolarja, slavnega pesnika, p ziva brate, naj se tudi oni pridružio bratskemu slovanskemu krogu.

Mladí klerik ni čisto nič razumel svojega rojaka. Videl je le, da je izprašan „advocatus utriusque“, je mnogo dajal na njegovo besedo in mislil, da ne bo kar tako kaj, ko prihaja on k njemu. Potem pa se je spomnil:

— Reverta, gospod rojaka, nekaj podobnega sem že slišal. So tu brate, ki se tudi tako pogovarjajo, toda jaz nisem pazil na to in tudi nisem mislil, da je to važna stvar. — Pa kdo so to, kdo so to, sinko,

lahkomišljenostjo, kakor je že lastna domišljavja in nesposobnim ljudem. Vemo, da smo gori le ponovili, kar je prišlo že ne štetokrat iz peres razsodnih politikov in publicistov. Ali posneli smo to sodbo, ker je na njej vendar nekaj novega — to namreč, da je prišlo iz tabora tiste nemške dunajske žurnalistike, ki je bila do najnovijih časov skoro brez izjeme glasnica in propagatorica tiste naše balkanske politike, zgrajene na informacijah osramočenih diplomatov, ki so se nesposobnost sedaj razgaljena do zadnje sramotne nagote. Gornjo učičevalno — ker resnično — sodbo je napisal dunajski list „Die Zeit“.

Domače vesti.

Seja političnega društva „Edinost“, h kateri so uljudno vabjeni vsi odborniki, njih namestniki in mestni svetovalci, se vrši v ponedeljek 11. t. m. ob 3 pop. v prostorih „Slov. Čitalnice“.

Himen. Jutri se poročil na Jesenicah g. dr. Ernest Rekar, odvetniški koncipient in pisarni gg. odvetnikov dr. Gregorina in dr. Slavija, z gospico Mici Schreyeovo, hčerko iz znane ugledne rodbine g. Alojzija Schreye, veleposelnika na Jesenicah. Novoporočencema voščimo iz srca vse najboljše.

Profesorski izpit za srednje šole je dovršil včeraj na c. kr. vseučilišču v Gradcu naš domačin, poznani komponist g. Vasilij Mirk, profesor na „Slov. trgovski šoli v Trstu“. Gosp. profesor je starešina domačega akademičnega društva „Balkan“ in akademičnega društva „Tabor“ v Gradcu. Naše iskrene čestitke!

Kaj delajo Slovenci! Vspricho sedanjih dogodkov na Balkanu namreč. S tem vprašanjem se bavi predvčerajšnji „Independent“, da si olajša bolečine, ki mu jih je provzročil dr. Rybář se svojim govorom minule nedelje. Recept pa je isti, kakor ga je porabil tudi „Piccolo“ v svoji jezi.

Kakor „Piccolo“ tako je tudi „Independent“ zamočal, da je on izzval to polemiko z impertinentnim žaljenjem tržaških Slovencev, in kakor „Piccolo“ tako je tudi „Independent“ začel svoje izbruhe z — lažjo. Prvi list je trdil, da je dr. Rybář govoril le kmetom, „Independent“ pa laže, da je nedeljski shod sklical odbor za nabiranje darov. Po tem pa se zaleta v dra. Rybářa po — „Piccolovih“ poteh: očita mu sovražstvo do Italijanov. Rybářu da ni bilo do tega, da bi slavil stvar, za katero se bore balkanski Slovenci, marveč da je hotel dati duška svoji jezi proti Italijanom. Torej popolna kongruenca v podtikanja obeh italijanskih listov. To pa nas tudi odvezuje od vsacega zavračanja tega podtikanja: kar smo že povedali „Piccolu“, velja tudi za „Independenta“.

Je pa neka apostrofa, ki jo je vplelo italijansko glasilo in ki nas sili v odgovor. „Independent“ meni, da je bil dr. Rybář nepreviden, ko se je ravno v tem momentu dotaknil vprašanja dobrovoljcev, kajti je italijanskih dobrovoljcev, ki se bore na strani Srbije, dočim se drugi zbirajo okolo — pozor — Riccotti Garibaldija, da pojdijo pomagat narodom, ki se bore za svojo svobodo. In potem sledi že omenjena apostrofa na dra. Rybářa, češ: koliko Slovencev pa je šlo v boj na Balkanu!!

Če je bil kdo nepreviden v tem momentu, je bil... „Independent“! Mi nismo sicer še ničesar čuli o Italijanih, ki se bore na srbski strani. Srbski listi so bili tako nehvaležni, da niso doslej nič pohvalnega omenjali o tej italijanski pomoči, pač pa so tržaski Slovenci prejeli z Balkana prisrčno zahvalo ne le za simpatije, ampak tudi za dejansko pomoč.

In oni tam doli morejo menda najboljše sami presojati, katera pomoč jim je koristnejša: ali slovenska, ali pa ona italijanskih dobrovoljcev in pa — operetnega generala

PODLISTEK

„Balkanska carica“

Drama v treh dejanjih.
Spesnil Nikolaj I. kralj Črnogore.

K današnjem premijeru v slovenskem gledališču v Trstu.

Vse, kar se danes vrši na Balkanu, vse to je prerokoval Nikola I. v svojih pesmih, v svojih književnih delih; in zato je „Balkanska carica“ danes aktualna kakor nikdar poprej.

Za „Balkansko carico“ je vzel Nikola I. zgodovinsko resničen dogodek, ki se je zgodil ob koncu 15. stoletja v vladajoči hiši tedanjega gospodarja Ivan bega Crnojevića. Zgodovina pripoveduje o dveh sinovih tedanjega vladarja Črnogore: eden teh se je poturčil in vodil vojsko proti svojemu bratu, ki je po smrti Ivan begovi postal gospodar Črnogore. Črnogorci so zmagali Turke in zmagovalni brat je nevarnega brata zaslužil. Toliko zgodovina. Seveda je pesnik to snov obdelal tako, kakor se je njemu resnična zdelala. Kajti v zgodovini se je izgubil motiv, da je mlajši sin postal poturica.

Razdelim to tridejansko dramo v posamezne slike in poskusim razjasniti našemu občinstvu dejanje in glavne misli drame same.

Riccotti Garibaldija (tega smejnega sinu res velicega očeta). V kako pomoč so taki dobrovoljci, ki beže pred prvimi strelom, kakor se je to zgodilo pri četi Garibaldijevi v zadnji grško-turški vojni — to je ravno kar pojasnil srbski tiskovni biro ko je razglasil sklep srbske vlade, da takih dobrovoljcev ne bo več sprejemala, da se torej prav lepo zahvaljuje za tako pomoč!! A ste čuli, gospoda okolo „Independenta“?! In umevno je to. Taki-le junaki, ki bi hoteli le profitirati po zmagah družin — taki le (pridi pravo ime!) klatvitezi so le v kalamiteto za vsako vojsko.

„Independent“ nas je izzval. Tu ima odgovor. Da nas ni izzval, nam gotovo ne bi prišlo nam misel, da bi take čase molili s spomini na teli odurne pojave, kakoršnje so tisti takozvani italijanski dobrovoljci pokazali vselej, ko so se drugi narodi borili za vzvišene ideje, za svojo svobodo...!

Ruski kružok v Trstu ima svoj redni občni zbor v petek, dne 16. t. m. v zbornovalni sobi „Slov. Čitalnice“ v „Nar. Domu“ s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnice, blagajničarke, knjižničarke in rač. pregledovalcev. 3. Določitev učnih tečajev in učnih ur. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti.

Društvo otvarja tudi letos učne tečaje za slovenske jezike. Odbor z veseljem javlja, da se je prijavilo za hrvatski in ruski tečaj nepričakovano veliko število članov. Ti so po večini uradniki slovenskih denarnih zavodov. Z obžalovanjem pa mora odbor konstatirati, da se je prijavilo za slovenski in češki tečaj tako malo učencev, da bi se ob tem številu tečaj sedaj ne mogel otvoriti. Zato ponovno opozarjamo in vabimo tržaške Slovence, da uporabijo to priliko in se vpišejo v omenjena tečaja. Šolnina znaša le 4 K mesečno, učni čas pa se določi po splošni želji udeležencev.

Koliko je še drugih Slovanov in tud Slovencev, ki niso zmogli pravičnega našeg jezika. Pa tudi poznavanje češčine je velike važnosti za Slovence in Hrvate. Predvsem opozarjamo tu naše dijaštvo in pa one, ki mislijo na službo v čeških krajih in podjetjih.

Pouk se začne takoj po občnem zboru. V sled tega vabimo vse one, ki so se pri glasili za tečaje in pa lanske društvene učitelje, da se udeležijo zborovanja, kjer se bo tudi določilo število, prostor in čas tečajev. Vpišuje se lahko vsak dan in sicer pri vartarici Nar. Doma ter pri slugi „Slov. Čitalnice“ ali pa na večer občnega zbora, kamor najtopleje vabimo vse prijatelje našega društva.

Nemški časopisi, posebno pa še nemški ilustrovani listi kar tekmujejo med seboj, kateri bi bolj zasramovali jugoslovanske narode. Jugoslovanci so jim le ušivl narodi, ovtji tatovi tolovajji itd. Norčujejo se iz njihovih kraljev in junakov ter na najnesramnejši način sramote vse Jugoslovane. Če je v Slovincih še kaj narodnega onosa, se morajo s studom obrniti od teh kloak nemške „kulture“. Či hi so pričeli energično akcijo zoper sramotilce junaških Jugoslovancov in mi Slovenci, ali bomo šele nadalje podpirali naše in naših najljubših bratov zasramovalce?! Več pisati ne smemo, ker bi nas dršavno pravdnništvo zaplenilo. Podpirajmo pa in razširjajmo naš edini slovenski ilustrovani časopis „Slovenski ilustrovani Tednik“. Kot odgovor na nesramnosti nemških ilustriiranih listov zahtevamo vsepovsod le „Slovenski ilustrovani Tednik“. — Narodni škandal je, da imamo nemške ilustriirane liste, edinega slovenskega pa ne. Či si naroče vsi tisti Slovenci „Slovenski ilustrovani Tednik“, ki se naročeni na razne obskurne nemške ilustracije, se bo mogel „Slovenski ilustrovani Tednik“ še bolj razviti. Ne negujmo torej tujih gadov temveč podpirajmo svoje liste

I. slika se godi v dvoru Ivana bega. Mlajši sin Ivan begov, se dolgočas; hote bi na lov. V tem ga obišče njegov starejši brat prestolonaslednik; med bratoma se vrši pogovor o domačih stvareh; tudi o ljubizni, ker se starejši brat, ki je zarocen doževu hčerko, nameruje poročiti v kratkem Stanko pa ljubi Danico, hčerko malega grajščaka Peruna. Pri gospodarju je zborovanje, kajti Skender beg je poslal sela in prosil pomoči od Ivan bega proti Turkom. Prihaja Ivan beg in pripravlja svojega sina za boj. Očetov svet je poln lepih sentenc in vladar, ki tako misli o svojih vojaki, je res uzvišen n. pr.:

Oprezan sinko ti samo budi!
Ščicu čuvaj tih siromaha,
a prodj' se glasa, prodj' se maha
no čuvaj vojku ka oba oka.
Tamo su gore, polja široka,
gradovi, šanci, rieka ima
čuvaj ju svuda u logorima
od zilih voda, i zlih konaka
od umora i hoda jaka!
Teško je na put kad ima bolnih
a Crnogorci kad vide oni
da ih ti čuvaš — zato je lako
oni če stobom u boj u pako
jer skup je čovjek na ove strane
a moč bi naša na tanke grane
dosada bila — da ovaj nije
čuvao ljude, boj kada bije.
Take in še druge mnoge misli izvira

Čudne razmere leta 1912. Človek bi mislil, da se nahaja v predavajih časih, tako okoli leta 1500 po Kristusovem rojstvu, ker drugače bi si ne mogel misliti razmer, ki vladajo pri c. kr. okr. sodišču za kazenske zadeve v Trstu. Te dni je prišla era stranke v sobi št. 67 nekaj prosit g. sodnika z lepo uljudnostjo. Ta gospod pa je začel razsajati in poditi stranko iz sobe prav po pasje. Te in enake pritožbe prihajajo iz tega poslopja. Saj se celo s „ščavi“ psuje stranke. Vprašali bi na kompetentnem mestu, ali je omenjeni gospod, oziroma kazensko sodišče v Trstu še sploh v Avstriji, ali kje tam doli (pred vojno) blizu Kirkkillise. Za danes dovolj, imamo še druge reči na razpolago. Če se ne izlozrenim sistem, pridemo na dan brez obzira z vsem.

Predavanje dr. pl. Šišiča, ki se vrši danes, v nedeljo dopoldne ob 10^{1/2}, v veliki dvorani „Narodnega doma“, obeja bita nad vse zanimivo. Z to je upati, da bo odziv od strani našega občinstva, in sicer teli slovenskega, kolikor hrvatskega in srbskega, dovoljen.

Pri tej priliki naj bo dovoljeno opozoriti na neki pojav v našem javnem življenju, ki zaškem ustanovil se je pred tremi leti odsek za ljudska predavanja. Ta odsek je pričel nabirati predavatelje, ki bi pomagali širiti izobrazbo med našim ljudstvom. Gotovo je tako delo v našem narodu zelo tevažno. Dobri predavateljevi imamo vendar le malo! Vendar ni bil trud odseka brezuspešen. Posrečilo se je dobiti nekatere dobre, da, celo najboljše predavatelje slovenske.

Pa vendar ta predevanja več ali manj niso hotela vsepati. Zakaj? Zapustilo nas je občinstvo. Predavanja so bila skoro vedno slaba, ali celo sramotna žalostno občinstva. Človeku se milo stori, ko vidi take malomarnost in brezbriznost na strani našega občinstva. Med to občinstvo pa ne spada le naš „narod“, to so širši njega sloji, nego tudi — in to posebno — vsa naša srednja in višja „inteligenca“ takozvana Mari in potreben pouka? Vsi smo ga potrebni, ker vedno kaj novega čujemo in — semper aliquid haeret. — vedno nekaj ostaja.

Poglejte Italijane! Njihova „universita tel popolo“ naznanja med drugimi predavatelji za letos celo pesnika San Benellija in rimskega župana dr. Nathana! Poleg teh predavajo domači učitelji in profesorji. In pri njih predavanjih so vedno natlačeno polne dvorane.

V Gorici prireja „Prosveta“ predavanja. Povprečno je tam poslušalcev 400—500, pri nas 40—50, včasih celo 27!

Upamo, da bo tej brezbriznosti kmalu enkrat konec.

Danes v nedeljo, 10. t. m. ob 10 in pol predava dr. pl. Šišič, vseučiliški profesor in narodni zastopnik hrvatski, o hrvatsko-ogrskih razmerah. Dr. M.

Opozarjamo cenjeno občinstvo, ki se udeleži današnje prireditve v korist „Balkanskega rdečega križa“ v Nar. domu pri Sv. Ivanu, da se začne prireditev točno ob 4 popoldne in to radi večerne predstave v mestu.

Ob 11 dopoldne predava g. dr. Wifara v „Obrtnem društvu“ pri cerkvi. Naj nihče ne manka.

Delavci, člani „Narodne delavske organizacije“! Približuje se občni zbor „Narodne delavske organizacije“ in potrebam bo voliti nov odbor. Čm bolje je odbor sestavljen, tembolj napreduje organizacija. V odbor morajo biti voljene radi tega osebe, ki so zmogne in v delavskem vprašanju vseskozi podkovane. Le na ta način zamore organizacija uspešno napredovati in se razvijati. Da organizacija napreduje, to je gotovo želja vsega narodnega delavstva v Trstu; kajti narodno delavstvo bi bilo samo sebi prepuščeno, če ne bi obstajala „Narodna delavska organizacija“. Zato

iz tega govora in nam tudi razasnjujejo **zakaj Tarabo: še ni padel!** Gospodar juvi svoje Čnogorce in noče, da bi poginjali. Njegovo plemenito srce se zrcali v vsakem verzu, odseva iz vsake besede. Nato se prijavi na dvoru Ivan bega turški srbski odposlanec Ibrahim-aga, ki je prišel v Žibjak (tedanja prestolica Črnogore.) Modri Gurek zasaja strupeno puščico v mlado dušo. Opisuje krasote Stambula, dobroto sultanova srca — in v Stanku se pojavlja želja po kroni, ki mu jo obljublja Gurek.

V drugi sliki, ki se vrši pred Stankovim odhodom v Krojo, vidimo črnogorsko kolo. Oče in brat se poslovita od Stanka z besedami:

Ti češ rano polaziti
sretan put ti sine bio
kako rva' ovako amo
z obrazom se povratio
Konča druga slika.
Tretja slika se vrši na poljani pred Perunovim gradom Stanko je dobil nalog, da se takoj vrne iz boja, kajti na dvoru so izvedeli, da Stanko nekaj dogovarja s turškim sultanom. Knez Dean in nekateri vojvode so prišli pozdravit Stanka. Dean je izvedel, da namerava Stanko izdati Črnogoro Turkom. Pide do prepra v katerem Stanko ubije Deana. Sedaj seveda ne more več ostati v deželi: mora bežati k sultanu. Tu se vidita z svojo ljubico Danico. Pove jej ves svoj načrt in jo vabi, da bi njim

se mora „Narodna delavska organizacija“ povspeti še bolj kvišku. Do danes se je razvijala prav lepo, zanaprej se mora tudi in sicer še hitreje, kajti hudi boji nas čakajo morda že v najbližnji bodočnosti.

V kapitalistični družbi vre, podjetniki se organizirajo in pripravljajo posebno za prihodnje leto velike boje proti delavstvu. Poleg tega pa nas smrtno sovražjo narodni nasprotniki, kakor tudi socialni demokratje, ki največ škodujejo slovenskemu delavstvu z importacijo renjkolov. Veliko število slovenskega delavstva je brezposelnega v Trstu. Renjkoli pa niso brezposelni; v Trstu jih je nad 50.000. Slabo se godi slovenskemu delavstvu na vsej črti. Nešteti sovražniki pa hočejo njegov položaj še bolj poslabšati.

Do tega pač ne sme priti. Hočemo se združiti v močno falango in nastopiti z vsemi močmi proti vsem škodljivcem. Vse slovensko delavstvo bi moralo pod okrilje „Narodne delavske organizacije“.

Tozadevno se bodo vršile velike priprave in hočemo se posluževati vseh dovoljenih sredstev, samo da spravimo ubogi slovenski proletarijat v trdno, nepremagljivo vez. Danes se obračamo do vas, tovariši, ki ste ostali do danes zvesti „Narodne delavske organizaciji“, obračamo se do vas, da dramite posebno v sedanjem času tiste, ki so preveč malomarni in zanikrni. Nečlanom povejte, da je njih dolžnost, da se takoj organizirajo; članom pa recite, da izpolnjujejo svoje dolžnosti napram organizaciji, da izvršujejo potrebno agitacijo in plačujejo redno članske prispevke.

Na občnem zboru bodo smeli biti navzoči samo tisti člani, ki niso zaostali s članarino več kakor šest tednov; vsi drugi ne bodo smeli biti niti navzoči. Zato poskrbite, da bo vse v redu!

Upamo, da to storite, da izpolnite svoje dolžnosti, kajti vse, kar boste storili, bo le v vašo korist. Na delo, da se čim preje izboljša obupno stanje slovenskega delavstva v Trstu!!

Zidarska skupina „Narodne delavske organizacije“ sklicuje za danes dne 10. novembra t. l. ob 4 popoldne **javen shod** v prostorih „Konsumnega društva na Kolonkovcu. Dnevni red: 1) Slovenski zidarji in socialni demokratje; 2) Kaj je s posredovalniškim delom? 3) Pomen strokovne organizacije zidarjev na narodni podlagi; 4) Slučajnosti.

Na shodu govori med drugimi tudi ustanovitelj „Narodne delavske organizacije“ dr. Josip Mandić.

ZIDARJI iz Sv. Marije Magd. Spodnje in Zgornje ter Škednja in vseh bližnjih vasi — vsi na ta pomembni shod!!

V obrazlo! Prejeli smo: Z ozirom na nočico, objavljeno v četrtikovih številki „Edin.“ kjer se očita pekovskemu mojstru g. Josipu Tavčarju, da je vzel svoje otroke iz CM šole ter da je sploh slovenski odpadnik, prosimo Vas, da priobčite konstatacijo, da te trditve ne odgovarjajo resnici. Tavčarjevi otroci so narodno vzgojeni in obiskujejo slej

ÚSTŘEDNÍ BANKA ČESKÝCH SPOŘITELN PODRUŽNICA v TRSTU
:: PIAZZA DEL PORTUGHESE 5 ::
Vloge na knjižice 4^{1/2}% 5^{1/2}% po odpovednem roku remtjeve vloge 5%
Stalne vloge 5%. Vloge po tekočem računu po dogovoru najugodnejše. ::
VAJLJE in KAVCIJE --- MENJALNICA.
Uradne ure od 9. - 12.1/2, dop in 2.1/2 - 5. pop.

lode in modno blago za gospode in dame, priporočila **KAREL KOČIAN**, tovarna sukna v Mumpolou (Češko) :: Uzorci franco ::

della prestol. Sultan mu je ponudil balkanski prestol; no, ona ga ne mara več, ko je izvedela za njegove namere. Zavrača ga, ko mu ponuja balkansko krono:

Po sebi ja sam carica mala
Dok crnogorkom budem se zvala.

Stanko zavihiti meč tudi njej in jo rani.

Zadnja slika se vrši na bojnem polju. Brat proti bratu vodi vojsko. Turki so poraženi; anadolska četa, ki jo je vodil Stanko, proti bratu, je razbita. Danica streže ranjenecem. Tu vidi zopet svojega Stanka, ki je postal Gurek. Premaganega ga vidi Danica zopet. Vse je izgubljeno in ona skoči v Moračo. V tem kratkem opisu nismo mogli dovoljno očrtati velike in jake individualne moči pesnika med kralji in kralja med pesniki. Spomlad sem videl njegovo veličanstvo osebnost; utis, ki sem ga imel, ko sem stal pred njim, mi ostane v spominu za vedno.

Nekaj velikega je v tem vladarju, nekaj tako silnega, da prešinja človeka, če mu gleda v oči — v tiste oči, ki so tolikokrat zrle smrti v obraz. Na vratih belega Skadra stoji sedaj junak-pesnik s sabljo v roki in dušo mu prešinjajo besede njegove pesmi:

Balkanski če svi narodi
Za svoj Balkan poginuti!

Leon Dragutinović.

ko prej slovenske šole. S tem pa je tudi že povedano, da je očitane kalabreštva le zlobna izmišljotina koga, ki se je hotel nad Tavčarjem maščevati. Ta obrtnik je vsikdar zvesto stal na narodni strani in podpira tudi narodno stvar, kolikor more z ozirom na mnogoštevilno svojo družino.

Toliko v obrambo resnice in časti poštenega moža.

Slovenska mladina se zbere v pone deljek zvečer ob 9 v restavraciji „Balkan“, da sklene račune glede prošlega in glede prireditve bodočega „CM plesa“.

Slov. ilustrirani Tednik“ je priobčil v svoji zadnji številki jako simpatično pisani poročili o shodu tržaških Slovencev, k se je vršil 3. t. m. za naše brate na Balkanu, in o veličastnem večeru istega dne, ko je pozdravil pri gledališki predstavi v Nar. domu g. Cotič vojvoda in višjega svečenika iz Amerike se vračajočih Črnogorcev g. Kapičiča. Priporočamo vsem, da si nanašajoče „Slov. Ilustrovani Tednik“. Zahtevajte ga tudi v vsaki gostilni, brivnici itd.

Vslužbenci pri Austro-Amerikani so pač preveč sili slovenskega denarja in se nikakor ne morejo več vzdržati, da ne bi na vse mogoče načine žalili slovenskih ljudi. Posebno pa moramo opozoriti javnost na nekega Francesco (Jezeršek), ki piše: Offeso nella mia dignità personale e amor proprio, Vi respingo la Vostra lettera per il motivo, che quella è scritta in lingua per me straniera. Ser-ite Vi della lingua del paese cioè, l'italiana. Če izvzamemo š: nekatere „kulturne“ psovke, veje iz vsega pisma italijan ška nadust.

In take ljudi ima v službi družba, ki živi največ od potnikov iz Ljubljane in Zagreba. Naj bi poslala take kulturosose rajce v Tripolitanijo.

Slov. akad. fer. društvo „Balkan“ v Trstu. Kakor že javljeno, je prečilo slov. ak. fer. dr. „Balkan“ v Trstu otoritveno veselico svoje XI. ljudske knjižnice v Barokovljah radi velike prireditve zd uženih odborov narodnih društev pri Sv. Ivanu v korist „Jugoslovanskemu Rdečemu Kržu“, katere se udeležijo Balkanci polnoštevilno. — Zbirališče ob 3 popoldne v Narodnem domu.

Razpisane službe. Pri pomorski vladi v Trstu se oddati dve mesti pisarniških oficijantov s pravico do penzije. Plača kron 1320 letno. Zahteva se starost pod 40 leti znanje dež. jezikov in strojepisja. Prošnje tekom 4 tednov od 1. novembra dalje pomorski vladi v Trstu.

Pri c. kr. deželnem sodišču v Trstu je razpisano mesto kanceista XI. činovnega razreda. Prošnje do 8. decembra t. l. predsedstvu deželnega sodišča v Trstu.

Kuratorij „jubilejne ustanove Cesarja Franc Jožefa I. za sirote in otroke državnih uradnikov v Trstu“ razpisuje tem potom natečaj za več podpor, ki se izročijo dne 2. decembra 1912.

Pravico do takih podpor imajo sirote in otroci državnih uradnikov v Trstu, ki se izkažejo, da so potrebni.

Nekolekovane prošnje z natančnim naslovom prosilca naj se izročijo kuratoriju Via Stazione št. 8. II. nadstropje vrata št. 26 naj zadnje do 20. novembra 1912.

Družba sv. CM je založila nove razglednice po osnutku domačega slikarja-umetnika. Izidejo pred koncem tega meseca, n. kar opozarjamo narodne trgovce družbine podružnice in prijatelje, da si nabavijo za Božič in Novo leto le te razglednice.

Gospa Julija Bizjak, predsednica CM podružnice v Šmartnu ob Paki, je nabrala ob zaroki gce. Lenčke Steblovnikove in g. Karola Pečevnika K 8, G. Anton Srebovt je postal 29 K, katere so darovali „zavedni fantje z Divače z željo, da bi divaška CM podružnica ne soala.“ Za poslani dar najtop lejšo zahvalo! Z željo, da deluje divaška in vsaka CM podružnica kar najživahneje imamo tudi mi in z nami vsak pošten Slovenec. Ženitovanje gdc. Mar. Koširjeve in g. Ant. Babnika je podprlo CM družbo s 10 K, katere jej je poslala gdc. Bertica Rusova v Grosuplem. Gdc. Leopoldina Kovačič pospešuje CM podružnico na Premu vsestransko. Ne le, da žrtvuje kot članica višje pripevke, kot jih donajajo redni letni udje vporablja tudi vsako priliko, da vzbuja za družbo zanimanje. Za vsoto 8 K, nabrano na svatbi, hvala njej in darovalcem! Rudoljubni g. Iv. Pečkar, blagajnik CM podružnice v Devinu, je postal K 40, nabranih pri veselici 1. t. m. v hotelu Plesovem. Ker je g. Pečkar postal letos poleg zbirke iz nabiralnikov za samo podružnico CM, pri kateri opravlja posle blagajnika, vsoto kron 282 85, zasluži javno priznanje in zahvalo. Živio!

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani. Sprejme se: 1 knjigovodja, 0 korespondent, 1 kontoarist, 1 zastopnik, 2 potnika, 1 skladiščnik, 10 pomočnikov mešane stroke, 0 pomočnika železninarske stroke, 4 pomočniki manufakturne stroke, 4 pomočniki špecerijske stroke, 2 pomočnika galanterijske stroke, 2 kontoristinj, 0 blagajničarka, 8 prodajalk, 8 učencev, 0 učenk.

Službe iščejo: 2 knjigovodja, 2 korespondenta, 3 kontoaristi, 5 poslovodij, 4 potnik, 12 skladiščnikov, 27 pomočnikov mešane stroke, 4 pomočnikov železninarske stroke, 6 pomočniki manufak. stroke, 16 pomočnikov špecerijske stroke, 0 po-

močniki modne in galanterijske stroke, 21 kontoristinj, 15 blagajničark, 16 prodajalk, 8 učencev, 3 učenke.

Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Slovensko gledališče.

Danes v nedeljo pop. se uprizori repriza operete

„CIGAN BARON“.

Zvečer kakor izredno senzacijsko priredi naše gledališče dramo

„BALKANSKA CARICA“.

Dramatičnemu društvu v Trstu je darovalo Gospodarsko društvo v Šklednju v svrhu prikrija rednih stroškov za sezono 1912/1913 K 50. — Hvala!

Prosi se vse one g. abonente, ki še niso plačali abonma za november, ozir. za oktober, da izvrše to čim preje pri blagajni.

Tržaška mala kronika.

Trst, 9. novembra 1912.

„To vse ljubezen st'ri“. Je pač res nekaj čudnega s to nesrečno ljubeznijo. Temu se zdi nekaj nebeškega, onemu zopet nekaj peklenškega, ta bi dal življenje zanjo, onemu drugemu se ne zdi vredna, da bi zmigal z ramami zaradi nje itd. itd. Vsekakor pa ima ljubezen prav čestokrat svoje slabe posledice, posebno tedaj, če trči skupaj z drugo ljubeznijo ob istem predmetu. Tako se je namreč zgodilo tudi dvema „damama“ iz neke tolerančne hiše v ulici Altana. Bili ste to 27letna Marija Pertotova iz Nabrežine in Ana u zlata Nardellijsva, ki ste obsipali s svojo ljubeznijo istega „srečnika“.

Ker pa ga je hotela imeti vsaka zase in samo zase, ste se večkrat sprli in končno ste si snoči tudi skočili v lase. Ko pa to tudi še ni prepričalo Nardellijsve, da ima do f nta pravico samo Pertotova, je pograbila ta velik ključ in udarila ž njim Nardellijsvo po glavi, menda, da bi jej tako pregnala vse „vsihi „nanj“. Poklicati so morali zdravnika rešilne postaje, da je obvezal ranjenko, Pertotovo pa so odpeljali v zapor.

Nasilen razgrajč. Snc č je po Starem mestu razsajal, kričal in rogovillil, kolikor mu je dala duša 23letni sobni slikar Mario Bezovec, Tržačan, stanujoč v ulici Milin a vento št. 58. Končno se je tamkaj poslujočemu stražniku zdelo Brezovčevega krika in vika le preveč in je aretiral razgrajča. Toda ta se mu je zoperstavljal z vsemi svojimi močmi. Končno se je stražniku le posrečilo odvesti Brezovca na policijski komisarijat št. II., kjer pa se je ponašal tako arogantno, da ga je uradnik na licu mesta kaznoval s petimi dnevi zapore.

Tatvina v kavarni. Lastniku kavarne „Alla Stazione“ Ivanu Miklavcu je danes dopoldne v kavarni ukradel nekdo površnik, ki je visel na obešalniku. S površnikom pa je tudi izginita svota 70 K, ki jo je Miklavc mel v listnici, ki jo je pustil v površniku.

Loterijske številke, izžrebane dne 9. novembra t. l.:

Dunaj	12	1	66	80	69
Gradec	21	47	27	62	45

Društvene vesti.

Narodni pipčarski klub priredi danes v otroškem vrtcu pri Sv. Jakobu domačo zabavo na korist „Iurije“ in „Ciril Metodove podružnice“. Vstopnina k plesu 40 vin. Začetek ob 6 ur.

Šola „Glasbene Matic“. V ponedeljek, dne 11. t. m. ob 9 zvečer je seja učiteljskega osebja „G. M.“ v gornjih prostorih restavracije „Balkan“.

Martinov večer z velezanimivim vspremem priredi šentjakobska čitalnica prihodnjo soboto dne 16. t. m. v dvorani „Trgovskega izobraževalnega društva“ ul. Sv. Frančiška št. 2. I. Na vsprememu so razni šaljivi prizori in kupletji, petje, igra in ples. Več prihodnjic. — Opozarjamo pa že sedaj, da bo vsakemu žal, če se ne bo vdeležil te lepe družinske zabave.

Klub slov. tehnikov v Pragi je izvolil na rednem občnem zboru 4. listopada za zimski tečaj sledeči odbor: predsednik: Gustav Zupančič cand. mech., podpredsednik: Ognjeslov Perko, stud. ing. tajnik: Fran Ciuffarin, stud. kult. blagajnik: Hinko Pajer, stud. mech., knjižničar: Josip Žerjav, stud. ing., preglednika: Ivan Leben, cand. ing., Jože Jelenec, cand. arch.

Akad. teh. društ „Tabor“ v Gradcu je na svojem občnem zboru izvolilo sle-

Cigaretni papir in cigaretno stročnice
ABADIE
PARIZ
Dobe se v vseh trafikah

Nova trgovina
All' Industria inglese
„PRI ANGLEŠKI OBRTI“
ulica S. Caterina št. 7 (zraven trgovine Josipa Speharja)
Velik izbor oblek za moške in dečke.
Angleški rarglan, paletots zadnjih novosti, kožuhovine.
BOGAT IZBOR oblek, normanskih kostimov in sukenj za otroke.
Telovniki „FAN'AZIJA“.
Cene, da se ni bati konkurence

ARJURO MODRICKY
Prodajalnica manuf. blaga in drobnih predmetov
Trst, ul. Belvedere 32.
Šivane odeje od K 6-40 do 18-—, volnene K 3-— do 20-—, bel in pisan fuštanj, bombaževi in volneni trikoji za moške, ženske in otroke; volnene in svilene šerpe. Izdelano perilo. — Platno na mero za rjuhe, žimnice, srajce, ovratnice, ovratniki, zapestnice, dežniki itd. Velikanska izbora.

JOSIP STRUCKEL
Trst, vogal ul. Nuova-S. Caterina
Nov prihod volnenega blaga za moške in ženske, zefir, batist in perljiva svila za jopice.
Svilena in okraski zadnje novosti velik izbor izgotovljenega perila in na metre, spodnje srajce moderci.
Vezenine in drobnarije, preproge, zavese, triži po izjemno nizkih cenah.

Dr. Pečnik
Trst, via S. Caterina št. 1.
Zdravnik za notranje (splošne) bolezni: 8-9 in 2-3 in špecialist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11 1/2-1 in 7-7 1/2.

Dr. Al. Martinelli
Cesare Cosciacich
koncesionirani zobo-tehnik
ordnina od 9.—1. in od 3.—6.
Trst, Barriera vecchia 33
II. nad. Telefon 1708.

Fratelli Rauber
Trst, ulica Carducci 14 (ex Torrente)
Zaloga ustrojenih kož.
Velika izbora potrebščin za čevljarje. — Špecialiteta potrebščin za sedlarje.

Zovarna čevljev
MÖDLING
v Trstu
130 filijalk. — 1200 delavcev
I. podružnica:
Corso št. 27.
II. podružnica:
ulica Cavana št. 11
(vis-à-vis ul. Madonna del Mare)
Fini čevlji po ljudskih cenah. Izključena vsaka konkurenca.
PRIMER:
Moški čevlji:
črni močni K 7-50
" Box " 9-50
" fini Goodjeare Welt " 13-50
" " ameriškanski " 11-—
" " najfinejši " 17-—
nizki čevlji črni " 6-—
" zelo fini črni " 11-30
" ameriškanski luksus " 16-—
Ženski čevlji:
odprti črni „Romana“ K 3-20
" lakasti " 4-20
nizki čevlji, močni " 5-—
" " chevreau " 7-50
" najfinejši Goodjeare Welt " 11-—
" ameriškanski luksus " 13-—
" " v barvah " 14-—
" " lakasti " 15-—
Čevlji visoki in nizki za otroke od 2 H. dalje.
CORSO 27. ul. CAVANA 11.

Nova slovenska
trgovina izgotovljenih oblek
ter domačega in inozemskega blaga za moške obleke
MARTIN SKAPIN, TRST, ulica Arcata št. 19
Moške obleke od K 14 dalje, deške obleke od K 11 dalje, plat. obleke, vestalje, srajce, majle, sp. hlače itd. Špecialiteta hlače za delavce domačega izdelka. Napravljajo se obleke po meri vsakovrstnega kroja. Cene absolutno konkurenčne.

JESEN ZIMA
1912 1913
Velika zaloga ter dnevni dohod najmodernejše angleške, kakor druge volne za ženske obleke, fuštanji tkani in velour, odeje šivane (kovtri) domači izdelek, flanelaste odeje, gradl za mardraee, preproge, zavese, volnene vseh barv iz čipk in tula, maje, volnene in tricot (fuštanjasti).
Ogromna izbora vsakovrstnega perila in moškega blaga.
V največji slovenski trgovini
Križmančič & Breščak
Trst, ulica Nuova št. 37.
Zmerne cene. Domača in solidna postrežba. Uzorci na zahtevo franko.

Vseučiliški prof. dr. Karel Štrekelj

(1859—1912).

Spominška štampa. Napisal prof. Makso Pirnat.

V vsem pisanju me je vodila edina le ljubezen do jezika in naroda.
Dr. K. Štrekelj.

VII.

Tretji zvezek obsega 851 strani in prinaša vsega skupaj 2003 pesmi. Deli pa se na dva dela.

V prvem delu so objavljene pesmi za posebne prilike; njih število znaša 1671. O razdelitvi se najbolj poučimo, ako navedemo besede Štrekcljeve, ki piše v uvodu. K temu zvezku takole: „V tretji del so povzete pesmi za posebne prilike. Po različnosti teh prilik in po vsebini so ločene na petero razdelkov, vsak razdelek pa na več oddelkov. Tako obsega prvi razdelek obredne pesmi ter razpada na štiri oddelke, v katerih prvem so priobčene kolednice, drugem kresnice, tretjem pesmi, ki se pojo ali so bile pete ob drugih obredih, šegah ali navadah; tem trem oddelkom je pridejan še četrti, ki so vanj zbrani zagovori, ker so tudi ti bili nekdanj in so še zdaj spojeni s posebnimi obredi, dasi nimajo več dandanes toliko starinskega odla in tako starinske vsebine, kakor bi ta ali drugi pričakoval. — Drugi razdelek pesmi za posebne prilike hrani take, ki se pojo na kolu in na plesu: glede prvih je opomniti, da se njih uredba nekaj loči od druge, v tem delu navadne; zgodilo se je to, da se niso razrgali popisi kola, ki je sicer ohranjeno samo v Belih Kranjcih, pa ni povsod do pitice enako. Zategadelj so pesmi objavljene v redu, kakor se kje pojo; podobno je bilo kresnice, ki se pojo pred hišami, vrediti po župnijah. — Pesmi tretjega razdelka, svatovske, so vrejene po prilikah, ob katerih se pojo na ženitvah: od snube in pogajanja za doto se prehaša polagoma k drugim delom svatbe: k vabilu na svatbo, k pripravam za njo, k venčanju neveste, k odhodu po nevesto, k odhodu v cerkev in tako dalje do tistih navad in šeg, s katerimi se svatba neha. V četrti razdelek so povzete pesmi pivske in v veseli družbi ter so po različni svoji vsebini razdeljene na šestero oddelkov pod temile naslovi: 1) pesmi v hvalo vinske krte in vina, 2) pesmi o veseli družbi, o vabilu vanjo, o nje hvali in v zahvalo gostitelju, 3) zdravice in napitnice posvetne vsebine, 4) zdravice pobožne, 5) pivec bačač, veseljak in revček in 6) različne druge pivske pesmi in pivske šale. Peti razdelek tretjega dela obsega pesmi, ki se pojo o smrti in ob smrti; razdeljene so v trije oddelkov: na pesmi pri mrličih, na estanke narekanja za mrtvimi in pa na narodne nekrologe.“

Drugi del četrtega zvezka objavlja pobožne pesmi v 332 številkah; o pobožnih pesmih in njih razdelitvi pravi Štrekelj: „V četrtem delu so priobčene pobožne ali svete pesmi, v kolikor jim ni bilo najti primernege mesta v katerem prejšnjih delov in oddelkov te knjige, zlasti ne v delu I. in III. Razdeljene so na trije razdelkov, to je na pesmi v Bogu, sv. Trojici, sv. Dubu, življenju in trpljenju Jezusovem in Marijinem in raznih praznikih, potem na razne narodne molitvice, v kolikor se kaže v njih vezana oblika, dasi zelo porušena, in pa ne romarske pesmi.“

Tudi tretji in četrti del Štrekcljeve zbirke prinašata dragoceno gradivo iz bogate zakladnice narodnega pesništva.

Pesmi za razne prilike nam jasno pričajo, kako svečano je narod nekdanj obhajal razne praznike, kako se je rad zabaval in kako zelo so nanj vplivali važnejši dogodki iz življenja. O Božiču, o Novem letu, o Sv. Treh kraljih in o Svečnici so se po vaseh razlegale lepe pesmi. Sv. Jurja, ki vodi pomlad v deželo, je pozdravil s pesmijo, prav tako sv. Janeza Krstnika. Kedar je hodil po vinogradih ali poljih ob kresnem času, je v pesmih klical nanje božjega blagoslova. Razume se, da pri plesu ni mogel shajati brez vse pesmi. Še sedaj je na Belokranjskem v navadi narodni ples kolo, ki ga plešejo javno v Trgu, v Predgradu, v Metliki, v Črnomlju in na Vinici in se zraven zabavajo z živahnimi pesmicami. Svatbe so bile združene s častitljivimi obredi in po pevanjem pomenljivih pesmi. Vesela družba je mrtva brez petja, zato se je pri nas vedno v njej glasila in se še glasi dobrovoljna pesem, v kateri človek zamori vse skrbi in pozabi na vse nadioge ter se vda prekipajočemu veselju. Pesem se vrsti za pesmijo, ena v slavo vinski trti, druga na čast gostitelju in vsej družbi, napitnica sledi napitnici, šala šali. Pa kedar pride po človeka bridka smrt, se zbirajo ob njegovem odru prijatelji in sosede, pojo mu v spomin ganljive pesmi in se poslavljajo od njega.

Pesmi pobožne! Te nam kažejo, kako globoko segla vera v srce narodu. Ni mu bilo dosti, da je v gorečih molitvah častil Boga, Jezusa, Marijo, svetnike; tudi v iskreni pesmi jim izkazuje svoje čaščenje, zloži si posebne narodne molitvice in če se pada na Smarno gore, na Ljubno, k

sv. Joštu ali kamorkoli že, ga na romanja spremlja pobožna romarska pesem in ga potrjuje v trdnem upanju, da se mu izpolni goreča želja, katero je zaupal Mariji.

VIII.

Prvi razdelek petega dela Štrekcljeve zbirke prinaša pesmi vojaške in take, ki se nanašajo na novejšo zgodovinske osebe in dogodke.

O vsebini in ureditvi prvega razdelka poroča v uvodu Štrekelj takole: „V ta razdelek so posnete take pesmi, ki govorijo o vojaškem stanu, radovoljnem ali prisiljenem vstopu v vojaško službovanje, o naboru in stavi, slovesu od svojcev in znancev, pesmi o težavah in veselju vojaškega stanu, slovesu pred odhodom na vojsko in o bojevanju. V prvem dodatku so zbrane zgodovinske pesmi, ki so navezane na modernejšo zgodovinske dogodke in osebe.“

Vrejene so te pesmi tako, da prihajajo najprej tiste, ki govorijo o veselju do vojaškega stanu in o radovoljnih, potem vojaki, zajeti nekaj siloma po lovcih-biričih ali županij-lovičih, nekaj pa o zakonito ukazanih naborih in stavah. Tako s prvimi, kakor s temi je skoraj vedno združeno jemanje slovesa od roditeljev, bratov in sester, znancev in prijateljev, pa tudi od ljubice, vsled česar se zadnje pesmi zelo bližajo zaljubljenim, med katerimi je tudi že več objavljenih, ki bi se dale prav lahko uvrstiti tudi v tem razdelku. Slovesa so deloma ločena po tem, jeli vojku odriniti v službovanje takoj po potrditvi, kar je bilo prej v navadi, ali pa še le po določeni dobi. Po teh sicer zelo mnogobrojnih, pa malo značilnih slovesih prihajajo pesmi o nastopu službovanja, ki se riše v zelo črnih barvah. Došli novinec se mora najprej uriti v vojaških stvarih; prva doba je posebno težka, odtod toliko zmerjanja zoper vojaški stan, zlasti ker novinec ne more več nadaljevati prjšnjega življenja. Pa naposled se več na privadi tudi neugodnostim; za doma puščeno ljubico najde vojak drugo, ki ji zvestosti kajpada ne prisega v taki meri in tako vrče kakor prvi. Spozna se z drugega orožja tovariši, in če ni vojske, srečno dosluži odpust. Toda do tega časa ga mnogokrat obide otožnost po domu, marsikaj neprijetnega mora doživeti tudi v mirnih časih, in dozdeva se mu, da so ga vsi pozabili. Nekteri celo pobegne, drugi pa oboli. Zapuščenemu prenaša ptica pisma v domovino, zlasti ko se začne pripravljati vojska, kjer mu bo vojaški boben veliki zvon. Tolaži se z vero in še ranjen ne pozabi svojcev.

Izmed pesmi, ki se nanašajo na zgodovinske osebe in dogodke, sem mogoč porabiti le malo, ker ima večina njih tujo obliko in nenarodni način pripovedovanja in obrisov. Največ je še pesmi o francoskih vojskah in o vrevah pred šestdesetimi leti. Povsod znana kratka pesem o fantih „tam za turškim gričem“ je bila v dobi tridesetih let polagoma presukana iz enake o fantih „tam za laškimi gričem“, ki je le medel posnetek zelo dolge umetne pesmi o vojski zoper rimske revolucionarje l. 1848.“

Štrekelj med drugim pravi, da je b.š. pri vojaških pesmih prav težko ločiti pristne narodne in umetne, ki so ponarodnele. Vojaške pesmi so po njegovem mnenju v primeri z drugimi narodnimi pesmimi, n. pr. pripovednimi, jako mlado blago in segajo kvečjemu za dve stoletji nazaj. V njih je, kakor dostavlja, nepričakovano mnogo jokavosti in solza. To okolnost si moremo razlagati največ iz socialnih razmer našega naroda. Pomisliti nam je namreč, da je moral prej ravno ubožec dati svojega sina na vojsko, s čimer je bila vzeta na dolg čas večkrat edina delovna moč domu.

A tudi med našimi vojaškimi pesmimi se jih nahaja pre mnogo, ki jih preveva pristni pesniški duh in ki jih zaradi tega še dandanes radi prepevamo.

IX.

V drugem razdelku petega dela beremo pesmi o raznih stanovih nevojaških in o njih delu.

Njih vsebino in razdelitev nam Štrekelj pojasnjuje takole: „V ta razdelek so zbrane pesmi o raznih grajskih (civilnih) stanovih in njih opravkih. Take pesmi so pri nas le redke, ker je naš narod prav za prav edino le kmetiški. Poje se jih sicer, zlasti na Štajerskem in Koroškem nemalo, toda na prvi pogled se jim vidi, da so umotvori umetnih pesnikov in pesnikov samoukov, ne pa prava narodna last. Nastale so največ po težnji duhovnikov in drugih naših narodnih vzgojevalcev, kakoršni so bili razni izdatelji in pisatelji „Drobtinice“, ki so mislili, da bodo z obrtno in letnih časov poezijo izpodrinili narodno pesem. Celo o kmetem stanu ne poje narod rad, ker mu je preveč enoličen, premalo premenljiv, navzlic menjačemu se poljskemu selu. Mimo tega je pomisliti, da je znal naš kmet prej tudi razna rokodelstva opravljati sam: s m je tesaril, kolariil, mizaril, zidaril, za silo celo črevljaril in šival. Zategadelj je večina pesmi o teh naposled imenovanih stanovih bolj humoristične in satirične vsebine.“

Dalje na VIII. strani.

Železnato Kina-Vino Serravallo

za bolehe in rekonvalescente

Prezroča volje do jedi, utrjuje želodec in ojačuje tudi organizem

Prporočeno od najslavnejših zdravnikov v vseh alndajih, kadar se je treba po bolnosti ojačiti.

Odklikovane s 22 kolajnami na raznih razstavah in s nad 5000 zdravnikiškiimi spričevaji.

Izboral okus. Izboral okus.

Lekarna Serravallo - Trst

Veliko skladišče klobukov

dežnikov, bele in pisane srajce, izlidsk. platna žepnih robcev, moških nogovic itd. itd.

K. CVENKEL Trst, Corso 32

Cene zmerne. - Postrežba točna in vestna

Narodna trgovina. 2066 Narodna trgovina.

Športne jopice iz velblodje dlake in telovniki za gospode, kakor Beckovo perilo iz velblodje dlake proti protinu, skrninam in Ischias

se dobivajo edino pristno po originalnih tovarniških cenah. Specialna tovarna z električnim obratom za blago iz velblodje dlake, sweaterje, natičnik, čepice, rokave, nogavice za protine, trebušna, kolenska, nožna ogrevala itd. itd., kakor tudi športne potrebščine za lov in zimski šport. Podružnici: Karlovi vari in Marijanske toplice.

M. BECK, DUNAJ, 19., Hauptstrasse št. 30/37.

Natančneje v ceniku, ki se pošilja vsakomur brezplačno in poštne prosto.

Moja žena

in vsaka pametna, štedljiva gospodinja uporablja mesto dragega kravjega, kuhinjskega ali namiznega masla boljše, zdravješe, redilno izdelanejšo in skoraj za polovico cenejšo margarine

„UNICUM“

Dobiva se povsod, ali pa se naroči naravnost. Združene tovarne masla in margarine, (Vereinigte Margarine- u. Butterfabriken) Dunaj, XV. Diefenbachgasse 59

SLOVANSKA KNJIGARNA IN TRGOVINA PAPIRJA

JOSIP GORENJEK

Brzojavna adresa: GORENJEK - TRST

TELEFON 21-15.

Trst, ul. Caserma 17.

POLEG KAVARNE COMMERCIO

Poštna naročila obavljajo se isti dan.

Pristne orientalske preproge

vsake velikosti in vsake razsežnosti najfinejše in najbogatejše

antične in moderne orientalske preproge, orientalske bronce in barvska vezanja dobavljiva

M. GABAI, Trst, Corso, Capo piazza št. 2,

(palača Modello).

Sprejemajo se vsaka popravila preprog in stare preproge se zamenjavajo.

Velikanska zaloga manufakturnega blaga

M. AITE

ulica Nuova 36 s podružnico ulica Nuova 38, vogal S. Lazzaro

Naznanja svojim cenj. od emalcem in slav. občinstvu, da prodaja zaradi prepopolnjenega blaga po zelo znižanih cenah manufakturno blago vsake vrste za pomladanko in poltno sezono in sicer: velika izbira volnenega blaga za ženske in moške obleke. Zefir, volje perkal in batist vse v najmodernejših barvah, kakor tudi ogromne zaloge vsakovrstnega perila na meter platnena in bombaževga blaga. Trliž, žma in volna za žimnice, (matrace), posteljna pogrinjala in vsakovrstna zagrinjala bele in barvane. Velikanska izbira narjenega perila za ženske in moške in sicer: srajce, pletenice, ovrtnik-, ovratnice itd., vse po najzmernejših cenah.

Razne sulle, okraski in drobnine za šivilje in tudi krojače.

Narod tudi ne pozna dolgočasne in osladne poezije o letnih časih; glede nje se drži nevede Prešernovega nauka, da ne kroži o njih. Vse, kar imamo v tem oziru, je večinoma s Štajerskega in Koroškega, in celo to, kar sem spodaj objavil, je precej sumljiva roba. Kakor je narodu zopno opevanje letnih časov, pomladi, poletja itd., tako mu tudi ne ugajajo tožbe o slabih časih, daš ga moré. Se najbolj ljubi s humorjem navdahnjeno opevanje posledkov prevzetnega in nemoralnega življenja, udanega modernim ali — če hočemo — tudi nemodernim nasladam. Tudi pesmi o ujmah in boleznih, ki tarejo človeški rod, spadajo semkaj. Zastran humorističnega in značilnega risanja in opisanja jih je težko ločiti od narodne poezije.

Stanovske nevojaške pesmi sem uredil tako, da prehajajo od kmetskih in od pesmi o ravnih delih na polju in v vinogradu k pesmim o drugih stanovih, ki so kmetu najbliži in jih on najbolj potrebuje. Sem so vrinjene pesmi o ponočnih čuvajih, pesmi o lovcih in sploh stanovih, ki jim ni treba posebne „velike“ šole. Za temi prihajajo pesmi o rokodelcih in o prijetnostih ali težavah tega ali onega stanu. Naposled sem za obrtnimi uvrstil tiste, ki se tičejo več ali manj poštenih ali celo nepoštenih obrtov — roba, izmišljena v novejši dobi morda v ječah samih ali pa v zvitih bučah, katerih nosivci so pač tudi nekaj časa čepeli v njih in guli morda celo šolske klopi.

Resnica je, da kmet ne govori mnogo o svojem delu in o letnih časih. Vendar kmet nevede in nehote uživa prirodno lepoto, pa pride semintja tudi trenutek, ko ga prirodni čas in kras tako prevzame, da mu v navdušenju vzpoje duša in da v pristrani, preprosti pesmici da duška temu svojemu navdušenju. Ob taki priliki jo rad zakrži o lepem, ravnem polju, o zelenem travniku, o brstnem gozdu, pa o sladki in ljubi vinski trtici. S škrjančki vred pozdravlja dobrodošlo pomlad in jeseni se z resnim obrazom ozira za ljubimi lastovkami, ki lete v gorke južne kraje. S takimi popevkami, pa najsi že bodo narodne ali umetne, si sladi in lajša svoje naporno in težavno življenje. Včasih pa mu začne biti tudi humoristična in satirična žila in tedaj se zbadljivo ponorčuje iz drugih stanov, iz krojača, iz črevljarja itd. Tudi pesmi stanovske nam nudijo mnogo lepega, zabavnega čtiva.

X.

Razdelek tretji petega dela objavlja otroške pesmi, o katerih vsebini in ureditvi piše Štrekelj: „V ta razdelek so posnete pesmi, ki jih pojo (včasih tudi le pravijo ali recitirajo) otroci in pastirji, tujci in odrasli ljudje nasproti otrokom. Marsikaj je v njih, česar bi od mladega človeka ne pričakovali in kar je zopno moderni laži-omiki in pruderiji, ki so ji naturalia nekaj nezasišanega. Toda preprosti, nepokvarjeni narod ne sodi tako, in zategadelj se tudi ne smemo obregavati ob pesmih ki stresajo modernika, sicer udanega vsem grdobam.“

Te pesmi prehajajo od pobožnih k nedolžnim šalom o sicer svetih rečeh in k nedolžnemu izpmetanju znanih molitvic. Za njimi se vrste pesmi vpraševalne in njim sorodne, pesmi o mnogoletnih službah in prisluzkih, o snedeni gospe, potem pesmi, ki vedejo bravca polagoma k posmehovanju in zabavljam o raznih osebah, znanih le v dotičnih krajih ali vezanih na različna imena. Sem so uvrščene potem otroške zabavlje o raznih krajih — obširnejše pridejo med satirami — in o raznih deželjanih, pesmi o narobe svetu, potem pastirske šale in o tem, kar se na paši godi in dela. Potem prihajajo pesmi, ki se pojo o raznem vremenu, in take, ki jih pojo ali pravijo odrasli otrokom in malo seveda tudi otroci med sabo. Ti nam dalje pripovedujejo, kake jedi jim ugajajo, katerih ne marajo. Druge nam kažejo, kako „dajejo“ otroci srečo, kako koga zavračajo, ki jim kaj reče ali jih opsuje, kako drug drugega „napeljujejo“, kaj pojo o živalih, kako jih ogovarjajo, če jih vidijo ali slišijo, in kako jih oponašajo. Slika se, kaj se sliši iz zvonjenja ali iz cviljenja raznega orodja. Na to so uvrščene igre otroške, ki so z besedilom v verzih in sicer prihajajo naprej izštevalnice, s katerimi se igre pričenjajo, nazadnje pa nekaj iger ugibalic. V dodatku sem pristavil pesmi, s katerimi se otroci usvajajo in jih je pri nas čudovito malo.

Umetnih stvari ni v tem razdelku skoraj nič; naš otrok je vendar le — naš, in dasi so izštevalnice celo po besedah tuje, vendar so po svoji zvonečnosti, dasi nerazumljive, postalo naša last. Le eno umetno pesem sem na koncu pridelal, da se razvidi poetična sila narodnega pesnika Kančnika, ki ga ni malo čislal Levstik, sam velik mojster v pevanju otroških pesmic.

Nekako mehko nam postane pri srcu, ko prebiramo te otroške pesmice, sedaj pobožne, sedaj nagajive, sedaj nežno pristrčne, sedaj zbadljive. Ob teh pesmicah se nam vzbudi prijeten in priazen spomin na naša lepa mlada leta, ko smo se lani na domačem vrtu ali na zelenem travniku ob vasi brezkrbno igrali, prepevali, nagajali si med sabo, nagajali odraslim, pa skušali v pesmi povedati, kako pojo zvonovi pri fari ali podružnici, kako škofčiče koleša, kake glasbe daje od sebe to ali ono glasilo.

Otroške pesmice so zadnje, ki jih je Štrekelj priredil za natis. Bil je tedaj že hudo bolan. In bolezen se je hujšala, dolgo se je upiral, nazadnje pa je moral podležiti. Ako je pokojnika v zadnjih trenutkih kaka stvar bolela, je bilo gotovo to, da pušča nedovršeno ljubo zbirko naših narodnih pesmi, to drago zbirko, katero je dolgo vrsto let urejal in izdajal z nepopustljivo marljivostjo in požrtvovalnostjo. Saj je bila ta zbirka njegovo življensko delo, na katerem je visel z vsemi utripi svojega idealnega srca.

Prehitro je prišla smrt. Zato ni mogel zaključiti petega dela, niti nam podati svojega šestega dela, ki bi bil prinesel pesmi šaljive in zabavljive. Izostale so tudi razne priloge. Teh je mislil objaviti šest, in sicer: 1. Dodatki novih variant in novih naslovov, ki jih sploh še ni v zbirki. 2. Popravki in opomnje k že priobčenim pesmim. 3. Pregled ponarodnelih pesmi in važnejše njih varijante. 4. Literarno-zgodovinski pregled o slovenskih narodnih pesmih in zaznamek njih virov. 5. Slovarček manj navadnih besed in oblik. 9. Kazala, in to: 1. Kazalo vseh začetkov. 2. Kazalo važnejših in razvidnejših motivov. 3. Kazalo v pesmih imenovanih oseb in kraj v. 4. Kazalo deželanstva vseh pesmi. 5. Kazalo zapisovalcev. 6. Kazalo pevcev in pevki, naposled 7. Kazalo, kje je kaka drugje tiskana pesem natisnjena ali omenjena v naši zbirki, in pa kako drugo kazalo, ki bi se še vzvidelo potrebno.

Tak je bil Štrekeljev načrt. Gotovo bi ga bil vrlo izpeljal. Pa neusmiljena smrt mu je prekržala vse te lepe namene prav v trenutku, ko se je to znamenito delo bližalo koncu. In ko bi bile izdane pesmi, bi bilo brez dvoma prišlo na vrsto še drugo narodno blago: pregovori, uganke itd., kakor je to sam obljubil l. 1887 v pozivu in prošnji za nabiranje narodnega blaga.

Kaj je hotel Štrekelj Slovincem podati s svojo zbirko?

V uvodu k prvemu delu pravi sam, da hoče biti kritičen izdajatelj, da hoče podati kritičen prispevek k psihologiji (dušeslovje) slovenskega naroda, k slovenskemu folkloru, to je k znanosti o slovenskem narodu, kakor se nam ta kaže v njegovih narodnih pesmih.

Podati pa kritično delo malemu narodu, kakoršen je naš, ni lahka stvar. O tem se je moral seveda prepričati v polni meri tudi naš Štrekelj. Bil je poštenjak in je hotel ustvariti pošteno delo. Tega pa niso njegovi rojaki razumeli ali niso hoteli razumeti in so imeli vsak svoja očitanja zoper Štreklja.

Že v prvem delu — med pripovednimi pesmimi — je moral Štrekelj mnogo tvarine izpustiti. Zakaj! Nekateri gospodje v odboru „Slovenske Matice“, ki je izdajala Štrekljevo zbirko, so bili tega mnenja, da so razne pesmi kvante, „klafarske“, „kosmate“. Takih stvari ne gre objavljati. In ti gospodje so zmagali. Štrekelj pa je moral nejevoljen vzeti v roke svinčnik in črtati mnogo pesmi.

Še večje neprilike so delali ti gospodje Štreklju pri drugem delu njegove zbirke, ki prinaša zaljubljene pesmi. Že je bilo na tem, da ta zvezek sploh ne izide. Sklicali so občni zbor Matice, ropotali soper Štreklja, tega pohujšljiva. Le odločni besedi nekaterih razsodnih mož se je zahvaliti, da so pošteno zavrtili nepošteno moraliste in omogočili nadaljno izdajanje Štrekljevih pesmi. Z veseljem konstatira Štrekelj v uvodu k drugemu delu, da imajo narodne pesmi še nekaj prijateljev. Drugim se seveda zde sirove in robate; estetičnim sladkosnedcem so kajpada neprimerne. Končno izjavlja Štrekelj krepko: niso vse narodne pesmi za salon; za preiskovalca narodnega dušeslovja so pa vse enako dobrodošle; kakor proučuje botanik grde in lepe, nestrupene in strupene rastline, kakor preiskuje etimolog vse besede, lepe in robate, tako se zanima folklorist za vse narodne pesmi, lepe in nelepe, vse hoče rešiti, da jih ne pokonča civilizacija; pomniti je, da se naradni človek izraža naravno; moderni hinavec pa svetohlinsko opsuje tudi najfrivolnejše stvari; nelepa pesem je pohujšljiva le za pohujšanega, kakor vzbuja recimo izobešeno žensko perilo nečiste misli le v tistem, ki je že pohujšen; ako bi se držali prenapetega stališča nekaterih ozkosrčnežev, potem bi morali sežgati nele naše narodne pesmi, ampak na gmado bi morale romati tudi narodne, pa tudi umetne pesmi drugih narodov.

Za moralisti so prišli nad Štreklja drugi kritiki in so rekli: ti priobčuješ preveč varijant in po nepotrebnem tratiš papir. Štrekelj je tem možem povedal, kaj so varijante in zakaj jih je objavil, kolikor jih je le mogel. Varijante so novi, drugačni napisi iste pesmi iz drugega kraja, od drugega pevca; varijante nam kažejo, kako je narod kako pe-

sem spreminjal, krajšal ali širil; narodna pesem brez varijant je podrtina; baš varijante kažejo, da narodna pesem živi, da je krepko živela in kako je živela.

Take sitnosti je imel Štrekelj s svojo zbirko. Pametni in previdni možje so bili seveda na njegovi strani, branili so ga, zavzemali se za njegovo delo, spoznavali so čedaje bolj veliko in neprecenljivo vrednost njegove zbirke in so iskreno želeli da bi bila skoro, skoro završena. Prišli so mlajši pesniki, študirali so zbirko in našli v njej dragocenih zrn, ki so jih po svoje porabili; študiral je zbirko Milčinski in je iz pesmi, ki so objavljene v njej, priredil in sestavil čudovito lepe „Pravljice“, tako da nimamo skoro ljubi naši mladini dati primernejše knjige v roke, kakor so te mične pravljice. In za Milčinskim naj gredo drugi. Bogata zbirka čaka, na razpolago so njeni zakladi, le okoristimo se z njimi!

Slovanski učenjaki pa so sprejeli Štrekljevo zbirko z odkritosrčnim veseljem in ob čim priznanjem. Največji slavist sedanje dobe Vatroslav J. gić, piše o njej: „Izdaja je v vseh ozirih vzorno vspela, dosedanje slo-

venske izdaje narodnih pesmi ne poznajo nič enakega; tako obsežnega dela ni niti v srbohrvaški ali bolgarski, niti v češki ali poljski literaturi. Štrekljeva izdaja narodnih pesmi spada k najboljšemu, kar je dosedaj dosegla slovan-ka etnologija na tem malo obdejanem polju“. Prav iako pohvalno so se izrazili o Štrekljevem delu še drugi priznani slavisti kakor: dr. Aleksander Bruckner, profesor slavistike v Berlinu; dr. Jiří Polivka, profesor slavistik v Pragi; dr. Konstantin Jireček, profesor slavistike na Dunaju; dr. František Pastrnek, profesor slavistike v Pragi in A. Iljinskij, docent slavistike v Petrogr. du.

Štrekelj je bil učenjak v pravem pomenu besede. Bil je naš učenjak. Baval se je z našim jezikom, izdajal je naše pesmi, najlepše svoje razprave je objavil v slovenskem jeziku. Mnogo del je že izvršil, druga pa šele zasnoval. Padel je, ko je stal na vrhuncu svojega znanstvenega delovanja.

Blag mu bodi spomin kot učenjaku, kot nepozabnemu učitelju, kot plemenitemu, idealnemu človeku!

Zaloga moke prve vrste

M. TRUDEN - TRST

Telefon št. 231 - Riva Grumuiia št. 12. - Telefon št. 231

Zastopstvo in glavna zaloga

najfiniej-ia vrst pšenične moke in krmulh izdelkov poznane

valjčnega mlina VINKO MAJDIČ v Kranju

Brzjavaj: TRUDEN - TRST.

Brzjavaj: TRUDEN - TRST.

Čevljarska zadruga v Mirnu

edina Jugoslovenska tovarna — če ljev. — Zadruga ima lastne prodajalne: izdeute vsakovrstne čevlje, ki v 1.8. via dei Rettori 1; v Gorici, trg nosti in trpeznosti sv. Antona 1; v Splitu, ul. St. prekose vse proizroga suda. — CENE ZMERNE. vode tuj h t.rdk.

:: V dobroznani manifaktorni trgovini ::

A. Zafred

ulica Nuova št. 36 (nasproti lekarni Zanetti)

se dobiva vsake vrste blaga, posebno

volnena blaga za ženske obleke

in tudi cvetlice ter peresa za klobuke

vse po nizki ceni brez konkurence

Priporočujoč se z odličnim spoštovanjem

:: Točna postrežba :: **A. Zafred.**

LJUDSKA HRANILNICA in POSOJILNICA v TRSTU registrirana z druga z neomejeno zavezo.

V lastni hiši — ulica Torre bianca štey. 21 (ob ulici della Poste)

TELEFON ŠTEV 2667

Sprejema vloge in jih obrestuje po 4 1/2 % brez odbitka za rentni davek.

Vlagateljem jamčijo za njihove vloge vsi člani zadruga z vsem svojim premoženjem.

Uradne ure: vsak delavnik od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 5. popoldne.

ČISTILNE KROGLJICE

ki prenavljajo kri dobre proti hemorejdnam, sestavljene iz rastlinskih snovi, priporočljive za redno delovanje čreves proti hemoroidnim nadležnostim, lavobolu itd. — Cena skatiji 50 stotink.

Glavna zaloga: lekarna „Galeno“, Trst, via S. Cilino.

Prva slovenska mirodilnica v Trstu

Alojz Saletelj

ulica Carradori 18, v bližini gostilne NDO. Zaloga barv, čopičev, mrežic za plin, predmetov iz gumija, sveč, mila, parfumov, mineralnih vod itd. Izvršujejo se pošiljke petroleja v originalnih posodah in drugo.

Nova trgovina manifakturnega blaga

Trst, ul. Belvedere 2. Konfekcije in drugi drobni predmeti.

Priporoča se cenj. občinstvu lastnica ANA vd. TONEL.

Išče se knjigovodja

za odvetniško pisarno. Biti mora v odvetniško-pisarniških poslih izvežban. Italijanščine zmožni imajo prednost. Plača po dogovoru. Ponudbe na odvet. pisarno dr. Jos. Wilfana v Trstu.

Volneno

blago za ženske in suknje za moške obleke, zadnje mode razpošilja najceneje Jugoslovenska razpošiljalna R. Stermeckl v Celju št. 302

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je odprl v ulici Belvedere št. 28

MESNICO

v kateri prodajam: goveje, telečje, jančje, koštrunje meso in izbrano perutnino po breskonkurenčnih cenah. Nadejam se, da me slavno občinstvo počasti s svojimi naročili. — Najudanejši

ANDREJ ZVANELLI.

Deležnik

s primerno glavnico vstopi lahko takoj v solidno, dobro upeljano obrtno podjetje z letno rentabilnostjo K 20000. Naslov pove Inscr. oddelek pod št. 2397.

ANGELO RENIER

Rojan, ulica di Rolano št. 2. Prodajalna manufakturnega blaga in drobnih predmetov. Zaloga ugotovljenega perila in na meter, zaves, preprog, tapetov, volnenih in bombažastih odev, perkala, zefira, črnega in barvanega satina, srajc, nogavic, trliža in volne za žmnice, dežnikov, ovratnikov, zapestnic iz platna in iz gumija, kravat in drobnarij v velikem izboru. Cene zelo zmerne.

EMILIA CEREGATO

TRST Campo San Giacomo št. 2. Priporoča cenj. občinstvu svojo trgovino pisarniških in šolskih potrebščin. Prodaja razglednic in igrač vseh vrst.

ASSICURAZIONI GENERALI IN TRIESTE

(Občna zavarovalnica v Trstu). Ustanovljena l. 1831. Zakladi za jamstvo dne 31. decembra 1911 K 416.840.623.40. — Glavnica za zavarovanje življenja dne 31. decembra 1911 K 1.189.790.207.74 — Plačana podvračila od leta 1831 do 31. decembra 1911 K 1.063.798.439.33.

S 1. januarjem 1907. je društvo vvelo za življenjski oddelek nove glavne pogoje police nadarjene največje kalantnostjo.

Povdarjati je sledeče ugodnosti police:

I. Veljavnih takoj od izdaja:

- brezplačno nadaljevanje veljavnosti police za celo vlogo, kadar mora zavarovaneec vrniti voj službo, ako je vpisan v polah črne vojske.
- ako plača zavarovaneec 1% od zavarovane svote, lahko obnovi polico, ki je izgubil veljavno valed pomanjkljivosti plačevanja, samo da se plačevanje izvrši v roku 6 mesecev po preteku rok

II. Veljavnih po preteku 6 mesecev od izdaja:

- zavarovaneec more — ne da bi za to plačal posebne premije in brez vsake formalitete — potovati in bivati ne samo v celem Evropi, ampak tudi v katerejkubodi deželi tega sveta (Svet vae police) Društvo je zavezano plačati celo vlogo, tudi v slučaju če pade zavarovaneec v dvoboju.

III. Veljavnih po preteku enega leta po izdaju police:

- zavarovaneec se oprosti plačevanja za mešana zavarovanja v slučaju, da postane nesposoben za delo.

IV. Veljavnih po preteku treh let od izdaja:

- Absolutna nezgodnost zavarovanja razun slučaju prevare.
- Društvo je zavezano plačati celo vlogo, tudi ko bi zavarovaneec umrl valed samomora, ali pesku- enega samomora.
- Zavarovaneec sme dvigniti posojila proti plačevanju 4%.

Društvo sprejema zavarovanutdazij življenje, požar, prevažanje in ulom.

Nujno potrebno

je pokriti vsako rano, ako nočete, da se valed infekcije ne spremeni v težko ozdravljivo. Ze 40 leta sem se je izkazalo omečilno mazilo, menovano Praško domače mazilo, kot zanesljivo obve ilno sredstvo. I-to varuje rane, olajšuje vnetje in bolečine, učinkuje hladilno ter povpešuje zaceljenje in ozdravljenje.

Pošilja se vsak dan po pošti. 1 doza 70 vinarjev. Pri naprej plačanih K 3-16 se pošljejo 4 doze, K 7-10 doz franko v vse kraje av. ogr. monarhije.

GLAVNA ZALOGA: B. FRAGNER, e. kr. dvorni zaagatelj lekarna „pri črnem orlu“, Praga, Mala Stran, vogel Nerudove ulice št. 203. Zaloga po avstro-ogr. lekarnah.

Erminia Warbinek

manifakturna trgovina Trst, ulica Giulia št. 14. Velika izber obleke za (troke, damskih bluz, krivse izdelano po zadaji medij, bos in vseh manufakturnih predmetov. — Štazniki, pasovi, drobnarija Cene najnižje, brez konkurence.

Nova tovarna kandit

v Trstu, ulica S. Cilino 541 (Sv. Ivan) Romano Cimador ki je bil mnogo let nastavljen v tvornici kandit A. Paulin, Trst, priporoča svoje raznovrstne in zelo fine izdelke. Pošiljke na vse strani v vsaki količini po nizkih cenah.

Caffé Nuovo

(NOVA KAVARNA) Trst, Piazza Barriera Settefontane Prva udobnost. Bogata izbera časniki v Prvor tae pijače. Hladila vseh vrst. Biljard Seifert Telefon (9-81). Poleg kavarni se nahaja tudi izvrsten BUFFET, kjer se prodajaj: mizla jedila, vino in Dreherjevo pivo. Sprejemajo se naročila na dom. Pri oročah se udani

FRANJO ABRAM, lastnik.

Po najvišem pooblaščenju ces. in kr. apostolskega Veličanstva

XXIX. c. kr. državna loterija

v skupne vojaške dobrodelne namene. TA DENARNA LOTERIJA. edina v Avstriji zakonito dovoljena, vsebuje 21.148 dobitkov v gotovini v skupni svoti 625.000 kron. Glavni dobitek: 200.000 K. Zrebanje se bo vršilo javno 4. julija 1912. Srečka stane 4 krone. Srečke se dobije pri oddelku za državne loterije na Dunaju III. Vordere Zollamtstrasse 7, v loterijskih kolikturnah, tobakarnah, pri davčnih, poštnih, brozajnih in železniških uradih, v menaj-lisnah itd. Igralni srečki za kupovalce srečk brezplačno. Srečke se pošiljajo poštnino prosto.

Od c. kr. loterijske direktije (Oddelek za drž. loterije)

Mehanična kleparska delavnica za kovnske izdelke

Giusto Pilotto Gius.

ustanovljena leta 1842. TEL. 15-25. Riva Pescatori št. 14. Sposobilneta: radijske svetilke, Posoda in školice iz bele in kamnobarvne pločevine. Žlebovi, cevi in zidne obloge iz vsake snovi v kosih po 2m (brez zvezave).

Andrej Purič

kovač, Trst, ulica Media 6. Prevzema se vsakovrstno delo stavbenega kovača.

Ante Lisica

Trst, ul. Lazzaretto vecchio 36. Zaloga dalmatinskih vin iz Visa in Poljic s priklopljeno gostilno. Gostilna v ul. Pozzo št. 20 (Sv. Jakob) kjer t. d. žganje in druge likerje. Gostilna v ul. Cas. Donadoni — ter gostilna — Campo S. Giacomo št. 19. Vino na debelo po ugodnih pogojih. Priporoča se cenj. občinstvu za obilna obila.

Iščem dobrega kmetskega sirovega masla

za celo leto. Le čisto bago. Ponudbe pod „MLEKARNA ŠT. 2498“ Inscratnemu oddelku Edinosti.

Pekarna in slašičarna Onorato Furlani

Trst, ulica della Guardia 24. Kruh večkrat na dan svež, različne moke, vse vrste biskotov ter prodaja raznih vin in likerjev v steklenicah.

Proda se posestvo

v lepi legi v sredini trga Cirknica. Posestvo obstoji iz njiv, travnikov, gozlov, vrta in gospodarskih poslopij: hiše dveh etažev, bokanah ter snake kleti in skednja. Hiša je opremljena z vodovo om in se nahaja v hiši dobro uspevajoča trg vina s špacerijskim blagom, kar je tudi važno za trgovca. Proda se tudi sama hiša. Vstop je št. 4 la v Vodich, Istra. Več pove Jožef Ronko, Cerknica. 2478

Urar Raimondo Bisiach

Trst, ulica Caprin 9, vogal ulice Guardia. Velika izbera žepnih ur iz srebra in kovine. Regulatorji in budilke. Poprave po nizkih cenah. Vsako uro jamčim 2 leti.

Ces. priv in kr.

Avstrijski kreditni zavod

za trgovino in obrt (ustanovljen leta 1855). — (Glavnica in rezerve 243.000.000 kron). Podružnica v TRSTU Piazza Nuova št. 2 (lastno poslopje) sprejema v svoje

jeklene varnostne celice

izdelane od svetovne tvrdke Arnheim v Berlinu zajamčene proti požaru in vlomu, pohrane in upravljanje vrednot, kakor tudi samo pohrana zaprtih zavojev, ter da v dotičnih jeklenih celicah v najem

varnostne shrambice (safes)

različnih velikosti, v katerih se lahko shranijo vrednotni papirji, listine, dragulji itd. (Varnostne celice ne more nihče drugi odpreti kakor stranke vzajemno z banko.

Podružnica Kreditnega zavoda sprejema hranilne vloge na knjižice in jih obrestuje do nadaljnjega obvestila po 3%.

Rentni davek plača direktno zavod. Bavi se tudi z vsemi bankovnimi posli, ter zavarovanjem proti zganam na žrebanju.

Dražbeni oklic.

Dne 14. novembra 1912 se bode na prostovoljni dražbi prodalo vse v konku zno maso trgovca Arturo Avanzini v Gorici spadajoče modno blago, pletenine itd. v cenilni vrednosti 45.618 K, vse skupaj najboljšemu ponudniku. Dražba se bode vršila med 4. in 5. uro popoldne v prodajalnih prostorih Corso Verdi št. 39. Do takratne pismene in pa ustmene ponudbe na dražbi se sprejemajo od podpisanega upravitelja konkurzne mase le proti položitvi 10%, varščini ne. Pojasnila itd. daje upravitelj konkurzne mase A. Avanzini, dr. Dragotin Treo, odvetnik v Gorici.

Josip Zavadlal

Trst, ulica Marco Pollo 6. Priporoča cenj. občinstvu svojo pekarno

Večkrat na dan svež kruh. Prodaja se moka iz prvih mlinov. Likeri in vino v steklenicah.

Pri reumatizmu in ne-ralgijah

blaži bolečine, pri trganju odstranjuje otekline ter napravi ude zopet gibljene, odstra j je nadalje neprijeten občutek mraza, za drgnjenje, masaža, obkladke in kopelji pripravi

CONTRHEUMAN

Besedna znamka zavarovana. Uporabi se ime isto ku in izdelovalca. Tudi če se ga dlje časa uporablja — ima nikakih škodljivih učinkov, zato bolji nego do sedaj razbljeni narkotični izdelki. 1 cevka 1 krona. Po pošti proti naprejšnjemu znesku: 1 cevka K 1-50 5 cevk . 5 — franko. 10 cevk . 9 — franko. Izdelovanje in glavna skladišča: LEKARNA B. FRAGNER e. k. dvorni zaagatelj PRAGA III, 203. Zaloga o i karah

deči odbor: Predsednik: phil. M. Kovačič, podpreds.: phil. Gr. Čremošnik, tajnik mir Fr. Juhorj, blagajnik: med. M. Gnezda, knjižničar: phil. F. Tominec, gospodar: iur. F. I. Omladič, namestnik: iur. R. Ročnik; pregledniki: tehn. M. Miklič, iur. J. Pretaer, med. I. de Gloria.

Nar. del. organizacija.

Vollni odbor NDO. Člani vollnega odbora NDO so vabjeni na sejo, ki bo v torek ob 8 zvečer v društvenih prostorih, v ulici Sv. Franciška 2.

Socijalni tečaj NDO. V torek od 7 do 8 zvečer dr. A. Sosič: „Slovenske za druge in njih poslovanje“, od 8 do 9 Josip Vandot: „O sodobnih slovenskih pisateljih“.

Godbeni odsek NDO naznanja, da se je ustanovil orkester. Vadijo se vijolinisti in drugi godci, da se zglasijo v torek zvečer ob 8 v prostorih NDO pri Sv. Jakobu. Istotako prosimo godce za instrumentalno godbo, da se udeležujejo vaj, ker se bližajo 4 nastopi. Kdor k prihodnjim vjamom ne pride, se ga smatra izključenim in kot bi bil izstopil! Opozorjamo, da je v interesu vsakega posameznika, da zahaja tudi po zimski vsajam, ker sicer nima poletni nikake pravice do društva. Vaje se vršijo vsak torek in četrtek od 7.30 do 10 pod vodstvom učitelja g. Majcena, ob sobotah so vaje brez učitelja Novi godci, ki reflektujejo na zaslužek po leti, so dobro došli.

Godbeni odsek NDO se iskreno zahvaljuje vsem gg. darovalcem za K 264/25 ki sta jih nabala gg. Gržina in Ortoljo. Natančni izkaz priložimo ob priliki.

Skupina uslužbencev c. kr. glavnih skladišč vabi na 11. redni občni zbor, ki se bo vršil jutri, dne 10. novembra t. l. ob 10 predpoldne v veliki dvorani NDO, ul. Sv. Franciška št. 2 s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročila tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volite novega odbora. 5. Slučajnosti.

Tovariši, ker je občni zbor velikega pomena, nadejamo se, da se ga v obilnem številu udeležite. Odbor.

Gostilniška in kavarnarska zadruga članov NDO vabi vse odbornike in nadzornike k izredni seji danes, v nedeljo ob 11 in pol.

Vesti iz Goriške.

Poročil se je v Gorici g. Al. J. Bitič, c. kr. redar, z gospico Miko Rebekovo. Blo srečno!

Pogreb ponesrečenega avijatika se je vršil v četrtek popoldne v vojaškimi časmi. Sprevod je otvorila častna stotinja z vojaško godbo. Sedla sta dva voza bogato obložena z venci, ki so dospeli od vseh strani. Na mitvaškem vozu smo za pazili krasen venec, katerega je daroval vojni ministerstvo. Krsti so sedeli general Kusmanek, Schl. yer, Scotti in drugi. Med jako številnim civilskim zborom smo zapazili admirala S. auna, meji civilnim spremstvom okrajnega glavarja Rebeka, župana Bombiga, i. dr. Zaključila je sprevod goriška posadka.

Ogromno število ljudstva je tverilo špaliir na ulicah do državnega kolodvora. Kakor navadno, so tudi ob tej priliki pokazali nekateri policajski svojo preveliko nervoznost, ki je dosegla na primer v Gosposki ulici skrajno surovost, ko je neki stražnik kar podrl na tla dva otroka brez vsakega vzroka.

Zgodnja zima S. Krasa, 8. novembra. Letošnja jesen je kaj hladna, izvzemši kakih deset dni v polovici meseca oktobra, izlast hladne so pa neč. A čeraj smo imeli že prvi led, tako je voda tu pa tam zamrznila tudi danes. V sredo zvečer je namreč na krat začela phati ostra, mrzla burja, ki je temperatura močno ohladila, a vendar pososodnih gorah, po Nanosu, Čavnu ni snega. Ako pojde tako naprej, se nam obeta huda zima.

Iz Krmina — Gospa Pavla svetnik Mašer ova v Krminu darovala tamkajšni CM podružnici K 915. Gosp. Josip G. egorič krojač v Kadinu, ker je bil v gostilni „alla Centrale“ v Krminu nad vse zahteve dobro postrožen daroval podružnici istotam 2 K. gostilničar g. Ivan Kalčić dodal 1 K. Skupa 12/15 K.

Goriška Slovenska Mladina za jugoslovanski Rdeči križ. Mladina se sedo pridno giblje, da popravi, kar je zamujeno. Pričeta bode kmalu voditi akcijo za jugoslovanski Rdeči križ v širnem obsegu. Po biralo se bode doneske med ljudstvom potom nabiralnih pol in namerava se, kako čujemo, prirediti velik ples v prid Rdečemu križu. Proti temu moramo odločno nastopiti in naj se ta vrši v tej ali oni obliki. Ple satl... v blagodejne namene je dovoljeno, ali da se pleše v imenu, ozirna v prid R. k. pri odprtih ranah in nenasitnih grobovih bratskih narodov, ki prelivajo potoki krvi na zamrznjen h macedonskih polanah, to vendar ne gre. Oporekalo se nam bode, da se s tem privabi ljudi, da darujejo, ki b drugače ne darovali.

O taki vrsti ljudij ne zinemo besede, ker bi jih drugače razžalili. Ali je mogoče da se priredi ples v prid R. k. v Solju, v Belgradu, Plovdu in Nišu? Ne, ker to bi pomenjalo plesati med razmesarjenimi mitveci in ranjenci. Ako to ni mogoče tam,

ni mogoče tudi v Ljubljani, Trstu, Zagrebu, Gorici, Splitu in Sarajevu, ker biva od Gorice do Varne le eden rod! — Priredite pevske večere, priredite kar hočete, koncerte cvetlične dneve, loterijo, tombole, le plesa nikar!

„Corrierova“ jeza Magistratno glasilo se silno huduje na glasilo „Eco“ in ga imenuje špijona, ki provocira, ker se je odpuštilo na njegov pritisk tri magistratne uslužbenke iz službe. Prepri med njima nas malo brigajo, ali dovoljujemo si vprašati „Corriere“, čemu molči ves čas o famozni zadevi odpusta kar treh uradnikov? To vzbuja pri občinstvu razna opravičena sumničenja. Jedni pravijo, da se jih je baže odpuštilo radi sleparij; drugi, radi irredentističnih demonstracij v Vidmu o priliki 20. septembra itd. „Corrierova“ tozadevna pojasnila bi bila ravno tu na pravem mestu, ker ima od vseh goriških glasil le on privilegij, da ima vpogled v vse magistratne zadeve. Mala notica o tem dogodku bi zadovoljevala, na pr. tako: „Župan Bombig otvori intimno sejo in prebere dopis namestništva, ki se glasi: „Aut... aut... (Tako, ali... tako!)“ — Razdraženi „Consiglieri“ glasujejo jednoglasno za drugi „aut“. Župan prebere z milim glasom še jedenkrat dopis, „consiglieri“ sklonijo glave, roke jim omahnejo in uklonejo se pred prvim „aut“. S tem hrabrim činom je bila patra rešena, ali v znak jeze in protesta prekrsti župan svoje ime Bombig v Petardig v svarilo vsem, ki se bodo odslej vmešavali v njegove posle.

Druge slovenske dežele.

Bistrica na Zili. (Škandal) 1. novembra zastupila se je v tukajšni šoli učiteljica ročnih del v Šentjakobu v Rožu g. ca Ludovika Poglič vsled ljubosumnosti. Tukajšni učitelj J. Pieš bil je leta že njen ljubljenc ter bi jo bil imel vzeti v zakon. Prišlo pa je drugače. Gosp. Pieš zaljubil se je v tukajšno učiteljico gč. Weis, ter dal prvi ljubici pismeno slovo. V razburjenosti pa se je pripeljala gč. Poglič na Bistrico, ter zasačila nezvestega pri njegovi drugi ljubici. Na to je spila stekleničico lisola in se spravila tako v smrtno nevarnost. Taki posledki takozvane sedajne „humanitätsduselei“ vsled katere delajo mladi ljudje rav kar hočejo. Godilo se je ljubimstvo Pieša in gč. Weis gotovo dalje časa že pod očmi nadučitelja Tarmana, a ker imajo naši nemškutarski nadučitelji zavezane roke in tudi jezik, gotovo se ta ni upal črhiniti besedice da bi ne razžalil svojih podrejenecv n prišel tako morda ob nemškonalionalno ništ. To vendar ni spoljovanje svojih dolžnosti, ako se molči in mirno gleda pohujšanje vse občine. Krajni šolski svet se je odločno zavzel za zadeve ter zahteva, naj se učiteljica Weis premešti. Pa tudi nadučitelj bi zaslužil, da mu pojasnijo starišče. Kaj bi se v takim slučaju zgodilo s slovenskimi učitelji, vemo, in radovedni smo, kako bo postopal okrajni in deželni šolski svet s temi nemško-nacionalni hallovcii!

Darovi za jugoslovanske rdeče križe.

Nadalje so darovali sledeči gg.: Nabrala gospica Oga Hlača, Koper: Vekoslav Furlan 10, Pecenko, pek. mojster 10, R. kovščik 180, Ivan Mahnič župnik v pok. 5, Blaž Glavina 5, Ivan Kavalič, kanonik 2, N. N. 2, N. N. — 40, N. N. 1, N. N. 4, gca. Darcich 1, Lucija Stok 5, Emil Marš č, učitelj 5, A. Kuopa 4, F. Leskovec 3, Dr. Ante Jugović 50, Anton Kopačin, Opčina 1, R. za Ražem 5, nabrala gca. Paula pl. Zernf. Id: Sidonie Steinburk 3, Lan 3, Fran Gištin 3, Neimenovani 1, N. N. 1, P. Z. 3, St 2, B. Satz 1, Jos. Češarek 2, Vittor G. 1, V. le Wenusch 1, Neimenovani 1, Roza Martelanc 4, Ramotti 1, W. W. 1, N. N. 4, T.

In modno blago za gospode in gospe priporoča izvozna hiša **PROKOP SKAROVSKÝ** i sin v Humpolcu, Češka. Vzeml na zahtovo franko. Zelo zmerne cene. Na željo dejam tukaj izgotovljati gosposke obleke.

SUKNA ZEFIRE

Pri nakupu pristnega **Gerolsteinskega vrelca** pazite na varstveno znamko **rdečo zvezdo.**

Potovalec: **Tomaž Hinteregger, Trst** ulica Miramar štev. 25.

Zaloga po vseh tržaških mirodilnicah. Gerolsteinski vrelc se nikdar ne pokvari.

Franc Štrancar
gostilničar v Trstu, ul. Giuliani 32
priporoča cenjenemu občinstvu svojo

GOSTILNO

v kateri toči pristno vipavsko domače vino lastnega pridelka, ter istrsko in druga vina. Domača kuhinja. Vse po zmernih cenah. Priporoča se cenjenemu občinstvu za obisk.

Praška šunka
od 4 do 7 kg
po **K 2.20** kg

Vse prekajalsko blago po najnižjih cenah — dobavlja —

KAREL HRUŠKA
c. kr. dvorni dobavitelj — Praga-Žižkov.
Cenik zastoj in poštine prosto.

Vino- in pivotoč v barkovljanski okolič, v levi legi, z vrtno, dvema sobama za stan vanje, vse skučaj za 65 K mesečno se da v naj-m takoj. Kavarna „Prograsso“, Očevar. 2510

Čevljarska zadruga v Mirnu
edina Jugoslovanska tovarena — čevljev. — V prodajalnih vedno sveže blago

Zadruga ima lastne prodajalne: izdeluje vsakovrstne v Trstu, Barriera vecchia 38 in via dei Rettori 1; v Gorici, trg sv. Antona 1; v Splitu, ul. Staroga suda. — CENE ZMERNE. izdejuje vsakovrstne ne čevlje, ki v ličnosti in trpežnosti prevkose vse proizvede tuj h trdk.

Nova trgovina modnih predmetov
za moške, ženske in otroke
v Trstu, ul. della Caserma 17 (blizu knjigarne Jos. Gorenjec, nasproti kovarno „Commerc.o“).

Velika zaloga klobukov, kap, čevljev, dežnikov, perila spodnjega perila, nogovic, rokavic, ročnih torbic in drugih predmetov po najnižjih cenah.

„Alla città di Lione“ - Trst - Borzni trg štv. 3

Svilena podloga prve vrste, po K 1-30.
Baržuni za črne obleke in vseh barv po K 1-90 in več.

Velour du nord za jopiče in plašče, širina 81 cm po K 7-90 in več.
Velvet angleški, širina 70 centimetrov po 4-70 in več.

Priiložnostni nakup: TAFFET-SIFON K 1-38. — Velikanska izbira svile za toalete po tovarniških cenah. Vzorci na deželo poštnine prosto.

Začela se je razprodaja vsega blaga

konkurzne mase

Brosch & Laurenčič
ul. Nuova 40, vogal ul. S. Giovanni.

VELIKI POPUSTI!
Razprodaja se vrši od 8 dop. do 6 pop.

Pri nakupu pristnega **Gerolsteinskega vrelca** pazite na varstveno znamko **rdečo zvezdo.**

Potovalec: **Tomaž Hinteregger, Trst** ulica Miramar štev. 25.

Zaloga po vseh tržaških mirodilnicah. Gerolsteinski vrelc se nikdar ne pokvari.

Veliko presenečenje!
Nikoli več v življenju take prilike! 600 kom. za samo K 3-80.

Krasna pozlačena prec. ura na sidro z verižico, natančno idoča s triletnim jamstvom, moderna svilena kravata za gosp. de, 3 komadi finih žepnih rut, 1 kras. gosp. prstan, s ponar. kamnom, 1 krasna eleg. damska garnitura, obstoječa iz krasnega koljeja iz orient. biserov, mod. damski okrasek s patenno zapono, 2 eleg. damski zapestnici, 1 par uhano, 1 krasno toaletno žepno zrcalo, 1 usnjata denarnica, 1 par manšetnih gumbov, 3 stop. double, s pat. zapono, 1 eleg. album za razglednice, najlepše na svetu, 3 šaljivi predmeti, velika veselost za stare in mlade, 1 ljub. mski spisovnik za gospe in dame, 20 kom. korespondenčnih predmetov in še 500 r. bljivih, potrebnih predmetov. Vse skupaj z uro vred. ki je sama toliko vredna, stane 3 krone 80 vin. Pošilja proti povzetju dunajska razposiljalna tvrdka Ch Jungwirth, Krakovo št. 47.

NB. Pri narožbi dveh avojev se priloži angleška brivna britev prve. isto. Za neugajajoče se vrne denar.

Anton Mahne, trgovec
Trst, ulica del. Istria št. 4
s podružnico na Greti 275 v hiši g. Gombača. Priporoča al. občinstvu svojo trgovino vsakovrstnega kolonialnega blaga na drobno in na debelo. Postrežba na dom. SVOJI K SVOJIM!

Kander 1, Anton Čok 5, Štefan Prelec 2, Ana Gostiša 3, Fran Castelc 2, Alojzija Brvar 1, B. št. 6 1, Župančič 10, Gosp. prof. Valentin Pregelj iz Sv. Lucije ob Soči je postal vnovič 50 K v prid junaškim Črnogorcem. Da bi našel mnogo posnemovalcev! Sialno cmizje v gostilni „Mikuž“ pri Sv. Luciji 27-20, nabrala gca. Mici Debenjak Materija: Gulin 5, Peterlin 1, Lovsko omizje pri Žerjavcu 10.24, Muha 1, Babuder 1, Dekleva 1, Baša 3, Ravnik 1, N. N. 5, N. N. 3, N. N. 2, N. N. 1, nabrala gca. Mica Gorjanec: Gradišar 10, Muha 5, Fran Rebec 5, Fany Kopavnik 2, Marija Čok 10, Marija Zadnik 2, Marija Blažič 2, iz nabiralnika 46; nabrala gca. Laurentič:

Muha 5, Grgič 1, Ogrizek — 50, Golja 1, Mrevle 1, Nagode — 20, Mislej 2, Sluga 2, Požar 1, Balt 1, Alfred Vizjak 2, Avgust Vitek 1, Ivan Orož 1, Marica Peric 2, Jevšek 1, Pernauš — 50, Dolžan — 50, Rukovnik 1, Ant. Turk 1, Franc Zlolk 1, I. I. 1, Anton Rarič 1, N. N. — 10, Jos. Kolb 1, Josip — 10, nečitljiv — 20, Rusija — 60, Negro — 60, D. Gabršek 5, Leban — 10, Za prodano turško cigareto nabrano v gostilni pri Županu v Lonjerju 636, N. N. — 10, N. N. 1, Batista 1, Feriuga 3, Dolenc 20, Anton Ravnihar — 20, Fran Čehovin — 20. Skupaj K 452 90
včeraj izkazano 37 778 79
Skupaj K 38 231 69

Konec vojne se bliža!

Veseli radi zavzetja Soluna.

ATENE 9. (Izv.) Nepopisna je v Atenah radost radi zavzetja Soluna. Nepregledna množica valovi po ulicah z razvitimi zastavami pevajoč narodne himne in vzklikajoč najvišjemu poveljniku, armadi in Venizelosu. V stolni cerkvi se je vršil svečan „Tedeum“, ki so mu prisostvovali župan, občinski svetniki, predstavitelji oblasti in silna množica ljudstva.

Solunski guverner.

ATENE 9. (Izv.) Justični minister je bil imenovan za upravitelja v Solunu. On odputuje danes.

Uprava zasedenega ozemlja.

SOFIJA 9. (Izv.) Ministrski svet je imenoval komisijo, sestavljeno iz visokih funkcionarjev finančnega ministrstva in ministrstva za notranje zadeve, ki naj uredi upravo zasedenih pokrajin.

Bolgarija podpira srbske zahteve.

SOFIJA 9. (Izv.) Bolgarska vlada bo z energijo podpirala srbske želje, ki stremijo za tem, da si prilaste Jadranskega obrežja.

Bašibozuki pri Drinopolju?

SOFIJA 9. (Bolg. teleg. ag.) Javlja se, da so se čete bašibozukov pokazale nekje v drinopoljski pokrajini. Bolgarske oblasti so odredile vse potrebno, da se ohrani mir in varnost.

Srbska pot na obrežje.

BELGRAD 9. (Izv.) Srbsko prodranje proti Jadranskemu morju ovira precej vedno deževje. Vendar pa se nadejajo Srbi, da bodo do torka prišli do obrežja. — Vest, da bi bil general Janković že v Meduli, še ni potrjena.

Srbi ne puste obrežja.

LONDON 9. (Izv.) Srbija je, kakor vedo tukaj, trdno sklenila, da zasede Drač ob Jadranskem morju in ga za vedno obdrži.

Srbska bodočnost je na Jadranu.

BUDIMPEŠTA 9. (Izv.) Srbski finančni minister Stojanović je izjavil, da stremi Srbija za Jadranskim, ne pa za Egejskim morjem. Z Jadranskim morjem si Srbija lahko lahko opomore in to že ve tako dolgo, da že 30 let zahteva dunavsko-jadransko železnico, ker je na Jadranu njena bodočnost.

Rusija na strani Srbov.

BELGRAD 9. (Izv.) „Stampa“ javlja, da je prišlo iz Rusije uradno poročilo, da bo ruska vlada zastavila ves svoj upliv za to, da pomaga Srbom pri njihovih aspiracijah na albansko obrežje.

Črnogorci pri Djakovici.

RIJEKA 9. (Kor.) Zavzete Djakovice se je izvršilo brez znatnega odpora. Črnogorci so šteli malo izgub. Iz Prizrena jim je prišla na pomoč srbska artiljerija, in razven tega se za črnogorsko armado oglašajo mnogoštevilni albanski prostovoljci.

Knežji dar ruskega rdečega križa.

BELGRAD 9. (Izv.) Ruski rdeči križ je poslal srbskemu rdečemu križu medikamentov za 300.000 rubljev, vsled česar je potreba, ki se je poprej javljala popolnoma krita.

Rumunija se pripravlja.

LONDON 9. (Izv.) „Times“ poroča, da je rumunska vlada določila izredno velike vsote za nabavo živil, municije in vseh vojaških potrebščin. Vlada je napela vse sile, da dosče število armade 400.000 mož.

Carigrad in Brusa.

LONDON 9. (Izv.) Iz Carigrada javljajo, da bi imel postati Carigrad po razrušenju Turčije svobodno mednarodno mesto, kojega uprava bi bila enaka oni v Hamburgu. Glavno mesto Turčije — azijatske — pa bi postala Brusa.

Nov zemljevid Balkana.

SOFIJA 9. (Izv.) Po jugoslovanskih deželah kroži nov zemljevid, na katerem so že označene nove zasedene dežele: Turčija je izgubila z evropskega površja; razdelili so si jo vsi zavezniki, le kos južne Albanije se je pojavil kot avtonomna pokrajina in spominja na Turčijo.

Albanci bodo zahtevali avtonomijo.

LONDON 9. (Izv.) Albanci pripravljajo deputacijo, ki jo pošljejo v inozemstvo, da v smislu pogajanj iz leta 1897 zahteva avtonomijo za Albanijo.

Avstrija in Srbija.

DUNAJ 9. (Izv.) Po večajšnjih oficijoznih izjavanjih v „Wiener Allgemeine Zeit-

tung“ je soditi, da je avstrijski poslanik Ugrom pri srbski vladi že zastopal avstro-ogrsko stališče. Dunajski listi vsaj javljajo, da je že govoril s Pašičem. Temu nasproti pa dunajski urad za zunanje zadeve pobija izvajanje lista „W. Allg. Zeitung“ in pravi, da poslanik Ugrom še ni storil nobenega koraka. — Sicer so pa bili na Dunaju že od druge strani opozorjeni, da je v Belgradu tako razpoloženje, da bi vsa avstrijska prizadevanja bila — zaman.

Mirovna konferenca v Bruslju.

PETROGRAD 9. (Izv.) „Novoje Vremnja“ poroča, da je Poincaré predlagal Bruselj kot kraj balkanske konference. Belgijski minister za zunanje zadeve je izjavil, da se smatra srečnim, ker more organizirati v svoji nevtralni državi tako konferenco.

Rusija privoščila Bolgarom Carigrad.

DUNAJ 9. (Izv.) N. mški listi so minole dni pisali, da Rusija ne bo pustila, da bi Bolgari — četudi samo začasno — zasedli Carigrad. Temu nasproti se danes poroča iz ruskih diplomatskih krogov, da Rusija nima nič proti nakanam bolgarske armade. Sploh je ona na stališču, da bolgarska in balkanska hrabrost zasluži moralno zaduščenje, ki ga nudi zavzetje Carigrada.

Varstvo lastnine. — Vsak posestnik upravičeno želi zadostno, a vendar s kolikor mogoče majhnimi stroški trajno varovati.

To pa je mogoče z nabavo solidno izgotovljene ograje iz žične mreže, ki je takorekoč neporušljiva in pretrpi cele generacije. Ko je ograje iz lesenih lat treba že po prvih mesecih popravljati in jih večkrat tudi v svoji posednosti poškodujejo ljudje, ki hodijo mimo, se to navadno pri ograjah iz žične mreže ne more zgoditi, vsled česar jih moremo v resnici našim častitim bralcem priporočati kar najtopleje.

Že več desetletij daleč naokrog znano tovarno žičnih mrež, namreč alpsko žično industrijo Ferd. Jergitscha sinovi s tovarnami na Dunaju, IV/1 P. essgasse 29 v Gradcu, Göttingermant in v Celovcu, Südbahngürtel, moremo kar najtopleje priporočati za nabavo takih žičnih mrež. — Ta tvrdka pošilja na željo rada vsakomur svoj bogato ilustrirani cenik stroškov in poštnine prosto.

Vsakomur je znano, da se morajo rane skrbno varovati pred vsako nesnago, ker nastanejo drugače radi infekcije lahko zelo nevarne. Umestno je torej, da se rane pokrivajo s takim sredstvom, ki jih varuje usodepolnih komplikacij. Najbolje je za to sredstvo, ki učinkuje zanesljivo, antiseptično. Kot tako je obče znano praško domače mazilo B. F r a g n e r j a, c. in kr. dvornega zalagatelja v Pragi; kajti pod njegovim hladnim, bolečine blažečim učinkom se rane lahko in hitro zacelijo.

D. mača tovarna glasbil. Pomanjkanje jugoslovanske tovarne glasbil in sploh do mačih izdelkov gramofonov in plošč na debelo je dalo povod mlademu in podjetnemu Dalmatincu gosp. Milani Obuljenu, da je v Hamburgu ob D. pri Dunaju ustanovil tak zavod. Glasbila tega domačega podjetja so dobro znana našim ljudem, najboljše priporočilo pa je, da naročajo pri njem naše najboljše vojaške in civilne godbe, kakor domobranska godba v Zagrebu, godba kraljeve garde v Belgradu, narodna godba v Splitu, srbska meščanska godba v Dubrovniku. — Podjetje gosp. Milana Obuljena je konkurenčno podjetje, ustanovljeno s slovenskim kapitalom proti tujim, večinoma nam nasprotnim tvrdkam v Graslitzu, Hebu itd., in se razume samo po sebi, da so cene zmerne. Ato še pripomnimo, da je Milan Obuljen pravi naš mož, da se pogostoma spominja narodnih podjetij, tedaj mislimo, da naše godbe, naši sokoli in tudi posamezniki vedo, kaj jim nalaga dolžnost.

Trgovci pa dobivajo glasbila, strune, gramofone, plošče in vse drugo pod istimi pogoji, kakor pri drugih tvrdkah. Dopisovanje tvrdke je seveda v vseh jugoslovanskih jezikih. Dobro bi bilo, da malo premislimo o važnosti in posledicah češkega principa „svoji k svojim“ in prenehamo enkrat z ženskim ravnanjem, da na eni strani ne kolnemo narodnih sovrzalkov, na drugi strani jim pa polnimo žepe.

Ravnokar so izšli novi krasni posnetki za gramofon od hrvatskih umetnikov na Dunaju. Cenik na zahtevo franco.

Mali oglasi

Mladenič vratar, z lepim imetjem. Želi znanja z gospodično staro 26 do 32 let. z nekoliko pribranka ali večjo krojaškega dela. Ponudbe pod naslovom „Varčnos.“ inseratnemu oddelku Edinosti. 2521

Postelja se odda takoj v najem. Rojan Molin št. 6s1. 2525

Odda se postelja poštenemu mladenci S. I. tario 16, vrata 22. 2526

Prodajo se tramovi, vrata, okna, stopnice kraskega kamna, hokaportje in žek za stavbinsko potrebo. Via Carpison, ogel via Coroneo. 2628

Stanovanje se takoj odda. Soba, kuhinja in vrt. Scala Santa 280. 2529

Dobro hrano dobi se pri slovenski družini. Via R. assetti 12. III. levo. 2531

Kožuh, moški, dolg, se proda. Ulica Belvedere št. 51, vrata 6. 2533

Proda se hišica v šentjakobskem okraju, središnji položaj, 9 prostorov, se proda zaradi takojšnjega odpotovanja. Molino a vento 70, Siberna. 2534

Odda se takoj lepa prazna soba na glavni ulici pri sv. Jakobu. Več se izve v tobakari Segolin, ulica Industria. 2535

Išče se kr. jaški pomočnik. Ulica Farneto št. 46. I. nad. 2552

Meblirana sobica se odda takoj. Via San Francesco d'Assisi 36, II. nadstr. vrata 4. 2556

Hiša nova, s tremi stanovanji, vsako stanovanje ima tri prostore, in vrtic se odda v na em. Naslovi se izve v Ulici Commerciale 7. botegin. 2558

2 čevljarska pomočnika išče Pahor, ulica Arcata št. 19. 2559

Prodajo se vrata, okna, stopnice, hišna vrata, balkoni, pralnice, kamen za tlak vsake velikosti, okenski okvivi, podbo i itd. Ulica Piccardi 18. 2447

Magazin mali se odda v najem. Obrniti se ulica Galatti 12 od 6-7 zvečer. 2498

Šivilja se priporoča za delo, gre tudi na dom. Via Coroneo št. 81, pri vrtarici. 2498

Opozarjamo slavno občinstvo, da se je otvorila trgovina z usnjem in črevlarskimi potrebščinami v ulici Belvedere št. 49 v Trstu. 2128

Odda se lepa, popolnoma opremljena soba v I. nad. z okni na ulico blizu Narodnega doma pri sv. Ivanu št. 699. 2492

Odda se soba, meblirana, z dvema posteljama in hrane, mesečno za K 66. Sprjemam goste tudi samo na hrano. Ulica A. Rapićio št. 5, vrata 2, pritličje. 2496

Stanovanje, dve sobi in kuhinja se odda. UL Molin grande 46. IV 2490

Lokal, primeren za kavarno, se odda v najem. Pojasnila v isti hiši, via Tieses, nasproti domobranski vojašnici v Gorici, II. nadstr. 2477

Išče se uradnik, zmožen slovenskega italijanskega in nemškega jezika za večerno ura. Plača po dogovoru. Naslov pove inseratni oddelku Edinosti. 9495

Meblirana soba se odda takoj pri alvenski družini. Ulica Boschetto šte. 40, II., vrata 8. 2245

Nova krojačnica. Priporoča se -lavarna občin-tvu IVAN GORUČAN v Trstu, ulica del Rivo št. 17, II. vrata 9.

Obešala iz medi za zavese se prodajo po K 350. — Via Caserma 14. Umberto Cesca, trgovina z železnino.

Trgovski pomočnik, vsač ne prost, — išče primerne službe v kakem pramo skem mestu. sli pa tudi kot otnik. Zmožen je češkega in nemškega jezika poponoma, slovenskega in italijanskega deloma izvežban je tudi v stenografiji in strojepisju. Naslov „Merkur“ Poste restante Paia. 2507

Stalni krajevni agenti — išče se — štine se — prejmejo ali pa nastanijo s stalno plačo za prolaanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. — Ponudbe pod „Merkur“, Brno, Neugasse 20. 244

Hočete zaslužiti veliko denarja?

20 do 30 kron lahko zasluži na dan vsaka oseba, ki se bavi s prodajo svojih patentiranih novosti.

Potrebna glavnica 3 K. — Pišite takoj eksp. tvrdki Weisz, Nagysalló, okraj Barcs, Ogrsko

Žganjarna

F. Pečenko

se je zopet odprla

v ul. Scala Belvedere št. 1

(prihod iz ulice Miramar).

Priporoča se svojim starim obiskovalcem in obenem cenjenemu občinstvu.

„ ZOBOZDRAVNIK „

Dr. Hinko Dolenc

ordinira

ulica S. Lazzaro št. 23.

Sprejema od 9—1, 3—6.

POZOR FRANC!

Kaj pa je Toni? — Franc! Hočeš, nočeš, moraš mi povedati, kje bi zdaj dobil takšen dalmatinski tropinovec, kakor ga je točil

BONEFAČIĆ

v ulici Ghega? — Franc: Kaj ne veš, da ima Bonafačić zdaj 2 žganjarni, v katerih toči, kakor preje, pravi dalmatinski tropinovec, in sicer eno

v ulici S. Giusto št. 2

in drugo, kamor se je zdaj preselil

v ulici Belvedere št. 10

vogal ulice Anastasio.

Toni: Kaj je res?
Franc: Pridi z mano, pa boš videl, da je res.
Toni: Torej pojdiva!
Gospod Bonafačić, dajte dva kozarca onega Vašega!
— Tukaj je!
Toni: Res, res, ta je tisti, ta je pravi!
Torej! Hočeš, nočeš, moraš — ako hočeš piti pravi dalmatinski tropinovec — v žganjarno g. Bonafačića, tam ga dobiš, kakor tudi drugih likerjev. Tam te postrežejo kakor
□ v nobeni drugi žganjarni v Trstu. □

